

Sınıf sendikacılığı için

DDSB

Devrimci Demokratik Sendikal Birlik

Saldırı ve direniş çemberi ateşle büyüyor!

Sınıf mücadelesi açısından yaşadığımız bu çetin gündemlerle, saldırı ve direnişlerle iç içe olarak Devrimci Demokratik Sendikal Birlik'in programını tartışıp, gerçekleştireceğimiz Kurultaya hazırlanacağız. Ülkede ve dünya da, özellikle de kriz ekseninde yaşanan/yaşanacak gelişmelere tepki göstermeden, mevcut direnişlerin yanında yer almadan, yerimizi ve konumumuzu ortaya koyacağımız iradeyle sınımadan geçirmemiz mümkün değildir. Sınıf mücadelesinin mevcut gelişmeleri hantallığı, tembelliği ve duyarsızlığı ne kaldıracak ne de affedebilecek durumdadır.
Sayfa 7

SSGSS'nin ekonomi politikası
Aziz Çelik
Sayfa 4

YDG toplantı ve konferans deneyimi üzerine
Yeni Demokrat Gençlik
Sayfa 6

Devrimci Demokratik Sendikal Birlik Programı
Sayfa 8-9-10

Mücadele sürüyor, sonuç alınca kadar durmak yok!
Sayfa 11

Sistem, kanlı iktidarını işçilerin cesetleri üzerinden yükseltiyor
Sayfa 12-13

Kapitalizmin krizi ve işçi sınıfı
Volkan Yaraşır
Sayfa 14-15

İşçi sınıfı ya devrimcidir ya da hiçbir şey" K. Marks

Merhaba DDSB emekçileri;

Uzun bir aradan sonra tekrar çıkarmaya başladığımız bültenimizle sizlere sesleniyoruz. Bültenimiz geçmişte olduğu gibi düzenli olarak çıkarılmayacaktır. Önümüzdeki yıl Nisan ayında yapacağımız Kurultayımıza hazırlık amacıyla üç sayı çıkarılması hedeflenmektedir.

Bildiğiniz gibi geçtiğimiz yıl Mart ayında işsizlik sorununu gündeme alarak yaptığımız Kurultayımız, aynı zamanda programımızın ilan edilmesini de kapsamıştı. Uzun bir süredir DDSB'nin gündeminde olan programımız sonuçlandırılmış ve son haliyle duyurulmuştu. Ancak gerek Kurultay anında, gerek öncesinde programımızla ilgili yeterli tartışmalar yürütmemedik, düşünce zenginliği oluşturamadık. Bu yetersizlik mevcut gerçekliğimizden bağımsız değildir. Önümüzdeki dönem yapacağımız Kurultayımızın ana gündemi programımız olacaktır. Bu konuyla ilgili yetersizliklerimizi aşmak, programımızı kavramak ve bu doğrultuda sürecimizi şekillendirmek için bu tartışmalara önem vermeli ve gündemimize almalıyız. Zira önümüzdeki dönem sınıf mücadelesi açısından oldukça çetin kapışmaların yaşanacağını güçlü sinyallerini vermektedir.

Merkez üssü ABD olan ve dalga dalga yayılan kriz, ülkemizde de etkilerini göstermektedir. İşsizlik başta olmak üzere, zamlar, işçi sınıfı ve emekçilere yönelik saldırıların, yanı sıra Kürt halkına yönelik geliştirilen saldırılar ivmesini arttırarak devam edecektir. Bu dönemin göğüslenmesinin yolu ise yarını görerek yapılacak hazırlıklarda ve sürece doğru politik ve pratik önderlik edilmesiyle olacaktır.

Bu dönem boyunca yapılacak her çalışma ve faaliyet tam da bu güncel gelişmeler etrafında ve ona müdahale etmeyi hedeflemek zorundadır. Program tartışmalarımız siyasal gelişmelerin ışığında tartışılarak, somutlanmalı, hedefleri ve amacı, sınıfın mücadelesinin içinde denenmelidir. Bu dönem örgütlülüğümüzün yaşadığı sorunları aşma hedefi ile yürüyerek, güçlenmeyi ve kitleselleşmeyi hedeflemeliyiz. Programımızı en geniş kesimlerle tartışma hedefiyle mevcut yaklaşım ve bakış açımızı zenginleştirmeliyiz.

Kurultayımıza hazırlık süreci olarak ele alacağımız bu dönemin en önemli yanı ise işçi sınıfı ve emekçilerle buluşma, zayıflayan bağlarımızı güçlendirme, kopan ilişkilerimizi yeniden sağlamak olarak algılamalıyız. İşçi sınıfı kitlesiyle buluşmayan bir kurtlay, işçi sınıfıyla buluşmayan taleplerin ve politik açılımların pratik anlamda bir hükmünün olmadığını bilmek zorundayız. Bu anlamda bu yıl gerçekleştirdiğimiz kurultayımızdan da bu yönlü dersler çıkarmalı ve bulunduğumuz alanlarda sürecimizi en geniş kesimlerle buluşturmalıyız.

Bu sayıyla birlikte yayınlamaya başlayacağımız programımızla ilgili DDSB emekçilerinin görüş ve önerilerini bekliyoruz ve istiyoruz. Program tartışmalarını yürüttüğümüz ve yürüteceğimiz toplantılarda gözlemlerimiz ve tartışılan noktalar mutlaka paylaşılmalıdır.

Sınıf mücadelesinin çetin ve zorlu olan bu dönemecinde görev ve sorumluluklarımızın bilinciyle hareket edelim. Programımızı hayata geçirmek için kavrayalım, kavralalım!

geçen SSGSS yasaının, hastalara parana kadar tedavi, sağlık emekçilerine performans dayalı, iş güvencesiz, sosyal hakları elinden alınarak çalışma koşulları dayatıldığını dikkat çekerek, sağlık hizmetlerinde yıkımı amaçlayan yasanın bir an önce kaldırılması gerektiğini söyledi.

* **BEDAŞ** Küçükköy; Bedaş'ta çalışan taşeron işçileri Bedaş yönetimin keyfi uygulamaları nedeniyle 21 Ekim 2008 günü iş bırakma eylemi yaptılar. Yaklaşık 60 işçinin katıldığı iş bırakma eyleminin, diğer işletmelere de yayılacağını belirten işçiler talepleri kabul edilene kadar eylemlerine devam edecekleri uyarısı yaptılar. İşçiler adına gazetecilere açıklama yapan Küçükköy işyeri temsilcisi İmam BALSEVER taşeronlaşan Türkiye'de işçilerin başına neler geldiğini Tuzla Tersaneleri'nde gördüklerini söyleyerek kendilerinin de aynı yola sürüklenmelerine izin vermeyeceklerini belirtti.

* **Büyükçekmece**'de bulunan Ambarlı Liman'da çalışan işçiler insanca çalışma koşulları için sendikaya üye oldular. Arkas Holding'e bağlı Arser İş Makine Servis ve Ticaret A.Ş.'de çalışan 406 işçi 20 Haziran da Liman-İş Sendikasına üye olarak örgütlendiler. İşçilerin örgütlendiklerini duyan Arkas patronu üye işçileri bir gecede internet üzerinde bir başka kuruluşları olan Marport Liman İşl. San. Tic. A.Ş.'ye geçirerek aynı gün 5 işçiyi daha sonra da 15 Temmuz'da 52 işçiyi işten çıkarttı. Patronun tutumunu protesto eden işçiler sendikaya sahip çıkarak direnişe geçti.

Direnişler sürüyor, kavga büyüyor

almasıyla birlikte 6 işçi, daha sonra 25 Mayıs'ta 81 işçi işten atılmış, atılan işçiler 27 Mayıs günü direnişe başlamıştır. Unilever firmasının **Çipa** ve **Şimşek** depolarında çalışan ve aylar önce sendikalı oldukları için işten atılan Tümtis üyesi işçilerin geçtiğimiz günlerde görülen işe geri dönüş için açtıkları dava işçilerin kazanımıyla sonuçlandı. Patronun mahkeme kararına uyması durumunda 22 işçinin işe geri dönmesi gerekiyor. Karara göre patronlar işçilere işbaşı yaptırmamaları durumunda işçilere 4 aylık tazminat ve 12 aylık maaş cezası ödeyeceklerdir.

* **Telekom**'a bağlı taşeron Assitt Firması bünyesinde çağrı merkezinde işten çıkarılan işçilerin başlattığı eylem, açlık grevine evrilerek devam ediyor. 19 Ağustos tarihinde işten çıkartılan 11 işçi 7 Eylül itibaren oturma eylemine başladılar. Ancak patronun aradan geçen süre içerisinde herhangi bir görüşmeye yanaşmaması üzerine işçiler çağrı merkezi önünde gerçekleştirdikleri eylemlerini 22 Ekim itibarıyla açlık grevine dönüştürdüler. İşçiler yaptıkları basın açıklamasında yapılan haksızlığa boyun eğmeyeceklerini, haklarını sonuna kadar savunacaklarını dile getirdiler.

* **Unilever** İşçileri; aylardır süren direnişlerinin ilk kazanımlarını elde ettiler. Unilever'de geçtiğimiz Mart ayında başlayan sendikal çalışmayı patronların haber

* **Bursa** Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu olan Alman emperyalizminin şirketi CONTITECH Lastik Sanayi Ticaret A.Ş.'de çalışan işçiler sendikaya üye oldukları için işlerinden atıldılar. Çalışma koşullarının iyileştirmek amacıyla Petrol-İş Sendikasına üye olan işçilerden, çalışmaya öncülük eden 18 işçiyi işten çıkarttı. Petrol-İş Bursa Şubesi 21 Ekim günü fabrikanın önünde işten atılan işçilerle birlikte yaptığı basın açıklamasıyla patronun yasadışı tutumunu kınayarak 15-30 vardiyasından çıkan işçilere seslendi ve arkadaşlarının bu onurlu mücadelesine destek olmalarını istediler.

* **Çapa işçileri** Belediye-İş Sendikası'nda örgütlendiler. Sendikaya üye oldukları için Temmuz ayında işten atılan Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi personeli seslerini duyurabilmek, diğer hastane çalışanları ve hastaların sürdürdükleri direnişlerine sahip çıkmasını istemek için 14 Ekim günü hastane bahçesinde toplanarak Rektörün haksız tutumundan vazgeçmesini istediler. SES üyesi sağlık emekçileri, "Sağlık ekip işidir, Eşitlik ve Adalet istiyoruz, İnsanca yaşamak istiyoruz" sloganları atarak hastane bahçesinde yürüyüş düzenledi. Yürüyüşün ardından Çapa Tıp Fakültesi Dekanlığı'na gelen emekçiler burada Rektörü protesto ettiler. SES Aksaray Şube Başkanı Songül Beydilli yürüyüş esnasında 1 Ekim itibarıyla yürürlü-

Ekonomik kriz ve sınıf savaşı...

Dünyada baş gösteren ekonomik kriz, kapitalizm hayranlarını yeniden kara kara düşündürmeye sevk etti. Haksız da sayılmazlar. ABD merkezli krizin dünyanın birçok coğrafyasında şu veya bu şekilde etkileri olacaktır. Kriz sürdükçe, bunun tek tek ülkelere yansısı da gözle görülür derecede hissedilecektir. Yani tarihi tecrübeler bize bunu gösteriyor. Örneğin; 1929–1933 İktisadi Bunalımı istisnasız bütün ülkeleri etkilemişti. Bu bunalım da ilk olarak ABD emperyalizmini vurmuştu. Ama daha sonra derinleşerek yaygınlaşmıştı. Ve kapitalizm tarihinin en derin ve en keskin bunalımı olarak tarihi sayfasındaki yerini almıştı.

Nitekim ABD Merkez Bankası eski başkanı yaşanan krizi “son yüzyılda ABD’nin gördüğü en büyük kriz” olarak tanımladı. Yaşananlar da bunu gösteriyor. Bankalar peş peşe batıyor. Güç duruma düşen bankaları kurtarmak, zararlarını asgari düzeye indirmek için satılıp alınıyor. Hiç şüphesiz bankalar battıkça dünya piyasasındaki paralar azalıyor. Paranın azalması, yatırımın azalması ve faizlerin gideerek yükselmesi demektir.

Bu da kredi darlığına, alınan kredilerin maliyetinin daha da artmasına yol açıyor. Ödemede yaşanan zorluklar beraberinde bir dizi iflası da getirecektir. Dünyanın birçok bölgesinde iflaslar, işsizlik oranları artarak yaşanmakta ve bunlar da ekonomik krizin somut sonuçları olarak okunmaktadır.

Bugün yaşanmakta olan kriz, **aşırı üretim krizidir**. Bu tür krizlerin neden ve sonuçlarını bilimsel olarak yapılan analizlerden öğrenmek için tarihi tecrübelerle başvurmakta yarar görüyoruz:

“*Kapitalist bunalımlar, aşırı üretim bunalımlarıdır. Bunalım her şeyden önce ana tüketiciler, yani kapitalist üretimin egemenliği altında satın alma güçlerine son derece dar sınırlar çekilen halk kitlelerinin satın alabildiğinden fazla meta üretildiğinden, metaların pazar bulmamasından dile gelir. Depolarda mal ‘fazlaları’ istiflenir. Kapitalistler üretimi kısarlar ve işçileri sokağa atarlar. Yüzlerce ve binlerce işletme kapatılır. İşsizlik hızla artar. Kent ve kırdaki birçok küçük üretici yıkıma uğrar. Üretilen metalar için pazarlama olanaklarının olmaması, ticaretin sarsılmasına yol açar. Kredi ilişkileri bozulur. Kapitalistler, büyük bir nakit sıkıntısı hisseder ve*

vadesi gelmiş borçlarını ödeyemezler. Borsa çöker, hisse senetlerinin, tahvillerin ve değerli kâğıtların kurları hızla düşer. Sanayi işletmelerini, ticaret firmalarını ve bankaları bir iflas dalgası kaplar.” (Politik Ekonomi)

Bu iflaslar bugün Merkez Bankaları vasıtasıyla yapılan müdahalelerden dolayı güçlü bir fırtınaya dönüşmese de, bunu bir bütün olarak önlemek mümkün değildir. Çünkü kriz kapitalizmin mayasında vardır. Emperyalist-kapitalist sistem devam ettikçe krizler de ona yol arkadaşlığı yapmaya devam edecektir. Tekniğin gelişmesiyle genişleyen üretim, buna paralel olarak geniş yığınların düşen alım gücü ve daralan pazar, kaçınılmaz olarak krizi tetikleyecektir. Son on yıl içinde, ülkemiz de dâhil olmak üzere ardi ardına yaşanan mali ve ekonomik krizler bunun en somut örneğidir.

Ve yine yaşanan tüm bu krizlerin, emperyalist merkezlerde dahi ciddi bir işsizliğe ve yoksulluğa neden olduğu somut verilerle ortadadır. Ki başka bir şey de düşünülemez. Çünkü kriz dönemlerinde hem sermaye atıl kalır, hem de yeniden üretim süreçleri kesintiye uğrar.

Yaşanan kriz ve görevlerimiz...

Hâkim sınıf sözcüleri yaşanan son mali ve ekonomik krizden etkilenmeyeceklerine dair açıklamalar yapmaktadırlar. Bu açıklamalar gerçeği yansıtmıyor. Dışa bağımlı bir ekonominin bu denli büyük çaplı bir krizden etkilenmemesi düşünülemez. Sürekli ekonomik büyümeden söz edenler, sürekli artan işsizliğin nedenlerini gizliyorlar. Çünkü sözü edilen büyüme yatırıma dönük bir üretimden kaynaklanmıyor. Eğer böyle olmuş olsaydı, yaratılan yeni iş imkânlarının doğal olarak işsizlik oranını da aşağıya çekmesi gerekirdi.

O halde gerçek olan nedir? Gerçek olan sözü edilen büyümenin dışarıdan akan sıcak paraya dayandığı olgusudur. Bu paralar çekildiği andan itibaren, borsa ve ekonomide depremler kaçınılmaz hale gelir. Bütün özel sektörde ödenen yüksek faizler dahi başlı başına bir risk oluşturmaktadır. Yani aniden yükselecek döviz fiyatları kaçınılmaz olarak yeni iflasları tetikler.

Türkiye’nin silahlanmaya ayırdığı bütçe, Kürt topraklarına yönelik süren saldırı ve direniş, borçlanmaya dayalı

bir ekonominin kriz risklerini her zaman diri tutar. IMF’nin ekonomik reçetelerini uygulamada herhangi bir engelle karşı karşıya kalmayan AKP hükümetinin, son yaşanan yolsuzluk olaylarından dolayı artık eskisi kadar rahat davranamayacağını söyleyebiliriz. Özellikle yerel seçimlerde ortaya çıkabilecek bir başarısızlık, mevcut olan ekonomik krizi daha da derinleştirebilir. Siyasal anlamda yeni çalkantılara yol açabilir. TC siyasal tarihinin son sürecine baktığımızda, yaşanan ciddi ekonomik krizler varolan hükümetleri de sarsmışlardır. AKP böylesi bir süreçte büyük yaralar almadan kurtulamaz. Hatta şöyle ifade etmek daha doğru olur. Böylesi bir süreç, AKP’nin son yolsuzluk olaylarında almış olduğu darbeyi daha da derinleştirecektir.

Tayyip ve yandaşları hırsızların bu denli saldırgan olmaları tesadüfi bir durum değildir. **Ak olarak kitlelere gösterilmeye çalışılan tablonun karanlık yüzü ortaya çıktıkça, gerçek kimlikleri de açığa çıkıyor.** Bu durum Tayyip ve hırsız şebekesinin korkularını daha da büyütüyor. Kombassan ve Yimpaş’ta yaşananlar, eski hocalarının akıbeti, uşak takımın gelecek korkusunu daha da büyütüyor. Çaldıklarının bir bölümünü, yoksulluğa ve işsizliğe mahkûm ettikleri emekçilere “yardım” olarak sunup, “hayır duası” alanlar, yığınların bu gerçeği kavradıklarında maruz kalacakları tarihi tokata da şimdiden hazır olmaları gerekir.

Sınıf savaşı açısından krizlerin yarattığı olanaklar tartışılmazdır. Bu olanaklardan yararlanmak için devrimci ve komünist güçlerin, süreci her bakımdan karşılayabilecek hazırlıklarının olması gerekir. Bugün yaşanan bu krizlerden sınıf mü-

cadelesi adına büyük kazanımlarla çıkmanın olanakları oldukça fazladır.

Çünkü her krizin sınıf mücadelesi açısından yeni olanaklar açığa çıkardığı da bir gerçektir. **İşsizliği ve yoksulluğu tetikleyen krizler, aynı zamanda geniş halk yığınlarının sisteme olan güvenlerini de sarsar.** Ezen ve ezilenler arasındaki çelişkiyi daha bir derinleştirir. Tüm bu nesnel olguların ezilenler lehinde güçlü bir sınıf savaşıma dönüşmesi, önderlik-örgütlülük sorunudur. Bu temelde müdahaleler ve hedefler olmadığı sürece yoksulların ve işsizlerin öfke ve tepkileri süreç içinde çaresizlik duvarına çarparak sönmeye yüz tutar. Yani, kendiliğinden hiçbir şey olmaz. **Ezilenlerin öfkesi bilinçli, hedefli bir silaha dönüştürülmedikçe, sınıf mücadelesinin akışına doğru bir yön verilemez.**

Evet, yığınların bugün barınma, temiz su, yoksulluk, işsizlik, çeşitli demokratik hak ve özgürlüklerden yoksunluk sorunları vardır. Bu sorunlardan kaynaklı sisteme karşı güvensizlikleri ve tepkileri küçümsenmeyecek boyuttadır. Ama bu hoşnutsuzluklar köklü bir değişim istemini barındırmamaktadır. İşte sorun tam da burada başlıyor. Çünkü bu değişim bilincini kitlelerde yaratacak, yol gösterecek olan devrimci ve komünist güçler, bu tarihsel sorumluluğu yerine getirecek düzeyden uzaklar. Şu açık ki, bu bilinç, bu değişim istemi geniş yığınları sarıp sarmaladığı andan itibaren, zulüm düzenleri de çatırdamaya başlayacaktır. İşte bunun için, iradi müdahale, somut sorunlara dayalı yoğun kitle çalışması ve devrimci pratikler olmazsa olmazdır. Bu yolda elde edeceğimiz her başarı merkezi göreve uygun şekillenmede anahtar rolü oynayacaktır.

İşsizliği ve yoksulluğu tetikleyen krizler, aynı zamanda geniş halk yığınlarının sisteme olan güvenlerini de sarsar. Ezen ve ezilenler arasındaki çelişkiyi daha bir derinleştirir.

SSGSS'nin ekonomi politiği...

Aziz Çelik (Kristal-İş Eğitim Uzmanı)

AKP hükümeti tarafından “reform” olarak nitelenen 5510 sayılı **Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu**'nun (SSGSSK) bazı hükümleri daha önce, 1 Ocak 2008, 30 Nisan 2008 ve 1 Temmuz 2008 tarihinde yürürlüğe girmişti. Diğer bütün hükümleri de 2008 Ekim başında yürürlüğe girdi. En başta belirtelim ki; **SSGSS bir reform, bir iyileştirme, bir geliştirme yasası değil; köklü bir geriye gidiş bir karşı-devrim yasasıdır.** Bu nedenle 2008 Ekim ayı ülkemizin sosyal güvenlik sistemi açısından bir dönüm noktası; sosyal sigortalar ve sağlık hakları konusunda büyük geriye dönüşün başlangıç tarihi oldu. Bu yazı ile bütün hükümleriyle yürürlüğe giren ve büyük hak kayıpları yaratan ve ülkemiz sosyal güvenlik sisteminin sosyal yönlerini iyice budayan bu karşı-reformu mercek altına almaya çalıştık.

Yazıda amacımız ülkemizin en karmaşık mevzuatlarından biri olan sosyal güvenlik konusunda teknik ayrıntıları, tekil sorunları ve olayları ele almak değil. 5510 sayılı SSGSSK'nın temel yaklaşımını, ekonomi politiğini, hazırlanış öyküsünü ve temel düzenlemelerinin anlamını ele alacağız. Sosyal sigortalar ve sağlık alanında yaratacağı temel hak kayıplarını ve sosyal güvenlik sistemimizde yaratacağı tahribatı irdelemeye çalışacağız.

5510 sayılı yasaya ilişkin değerlendirmelerde en önemli sorunlardan birinin ağaçlara bakıp ormanı görmemek olduğunu düşünüyoruz. Resmin bütünü görmeyen ayrıntılara boğulmanın yanıltıcı sonuçlara götürdüğünü ve SSGSS Kanunu'nun gerçek amacını perdelediğini düşünüyoruz.

Bu yazı ile SSGSS'yi sadece hukuksal açıdan değil ekonomik-politik açıdan okumaya çalışacağız ve yaratacağı sosyal sorunlara dikkat çekeceğiz. SSGSS Kanunu sosyal güvenlik ve sağlığın piyasalaştırılmasına yönelik yeni-liberal zihniyetin bir ürünü olarak ele alınmalıdır. 5510 Sayılı Kanun'un hazırlık çalışmalarına ilişkin belgelere ve yasa metnine yakından baktığımızda sosyal güvenlik ve sağlığın piyasalaştırılması, bir sosyal hak olmaktan çıkarılıp metalaştırılması konusunda sistemli bir çabanın ürünü olduğu ve yasal düzenlemelerin bir oya gibi bu amaca yö-

nelik düzenlendiği görülecektir.

Sosyal güvenlik sisteminin ciddi sorunları var. Finansman, kapsam, norm ve standart birliği ve kurumsal yapı bu sorunların başlıcalarıdır. Sosyal güvenlik hakkını ve sistemini korumayı ve geliştirmeyi hedefleyen gerçek bir reforma ihtiyaç var. Ama AKP'nin sosyal güvenliği ve sağlığı ticarileştirip, yoksul ve yoksun yurttaşları piyasaya, cemaatlere ve hayır kurumlarına terk eden yaklaşımıyla hazırladığı SSGSS ile reform değil sosyal güvenlikte yıkım yaşanacak.

Yasanın temel yaklaşımı: Sosyal devletin tasfiyesi

SSGSS Kanunu sosyal güvenlik-sağlığın piyasalaştırılmasına yönelik yeni-liberal zihniyetin ürünüdür. 5510 Sayılı Kanun sosyal güvenlik ve sağlığın bir sosyal hak olmaktan çıkarılıp metalaştırılması konusunda çok ciddi bir eşiktir ve yasadaki hükümler bir oya gibi bu amaca yönelik düzenlenmiştir.

“**Sosyal güvenlikte açık var**” söylemi SSGSS'nin hazırlıkları sırasında en sık tekrarlanan ve neredeyse ideolojik bir üstünlük sağlayan iddia oldu. SSGSS'yi hazırlayanlar sosyal güvenliğe aktarılan kaynakları “**açık**” ve “**kara delik**” olarak nitelendirdi. SSGSS'nin temel gerekçesi, sosyal güvenliğe ayrılmakta olan kaynakların bütçe üzerinde yük oluşturduğu ve makro ekonomik dengeleri bozduğu yönündedir. Bu nedenle “reform”un temel amacı sosyal güvenliğe ve sağlığa ayrılan kamusal kaynakları, bütçe katkısını azaltmaktır.

Sosyal güvenlik alanında tam bir “**bilgi kirliliği**” yaşanmakta, gerçekler tersyüz edilmekte ve çarpıtılmaktadır. Reformun ayrıntıları ancak bu temel yaklaşım göz önünde tutularak anlaşılabilir. Reformun temel düzenlemeleri devletin sosyal güvenliğe katkısını azaltma ve sağlık harcamalarının yeniden yapılandırılması yoluyla kamu kaynaklarının piyasaya aktarılması hedefine yöneliktir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) tarafından hazırlanarak “**Sosyal Güvenlik Sisteminde Reform Önerisi**” başlığıyla Temmuz 2004'te kamuoyuna sunulan, Nisan 2005'te revize edilen ve “**Beyaz Kitap**” olarak bilinen rapor “reformun”

temel yaklaşımını ve amacını ortaya koyuyor. “Beyaz Kitap”, sosyal güvenlik reformunu, bütçeden karşılanan “sosyal güvenlik açıklarını” kapatma gerekçesine dayandırmaktadır. Kitapta yer alan şu ifade, reformun asıl hedefini açıkça ortaya koymaktadır: “Devlet bütçesinden karşılanan bu açıklar, ülkemizin borçlarını ve faiz oranlarını artırmakta, hayat pahalılığına, yatırımlarda daralma ve işsizliğe yol açmaktadır. Bunun sonucunda işsizlik oranı artmakta ve gelir dağılımı giderek bozulmaktadır. Sosyal güvenlik sisteminin mevcut yapısı, ülke ekonomisinin geleceğini ve toplumsal barışı tehdit etmektedir.” (**Beyaz Kitap, Temmuz 2004, Önsöz**)

Açık yok, veriler çarpıtılıyor!

Sosyal güvenliğe devletin ayırdığı kaynaklar, makro ekonomik istikrarsızlığının (**enflasyon, işsizlik ve gelir eşitsizliği**) temel nedeni olarak günah keçisi ilan edilmektedir. Bu yaklaşım son ana kadar devam etmiştir. Başbakan, 2008 Ocak başında toplanan Ekonomik Sosyal Konsey toplantısında yaptığı konuşmada SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'na bütçeden yapılan toplam transferin 2006 yılında yaklaşık 23 milyar YTL olduğunu, bu rakamın GSMH'nin yaklaşık yüzde 4'ünü oluşturduğunu ve bu transfer tutarı ile 400 yataklı 150 hastane ya da 16 derslikli 8000 ilköğretim okulu yapılmasının mümkün olduğunu iddia etti.

Zaten sosyal güvenliğe aktarılan bu kaynaklarla 60 milyon yurttaşta hastaneler yoluyla hizmet ulaştırılmıyor mu? Hükümet bu kaynağı sosyal güvenlik kurumlarına aktarmasa bunun yerine yine hastane mi yapacaktı? Başbakanın bu sözleri demagojiden, çarpıtmadan öte anlam taşıyor! Oysa yaygın iddianın aksine sosyal güvenlik sisteminde açık yoktur ve sosyal güvenliğe aktarılan kaynaklar “kara delik” değildir. Tersine ülkemizde devlet sosyal güvenliğe yeterince kaynak ayırmamakta. Sosyal güvenlik açığı değil eksiği vardır. Öte yandan bütçeden aktarılan kaynakların miktarı ise çarpıtılarak açıklanmaktadır. Örneğin 2006 yılı için bütçeden üç sosyal güvenlik kurumuna aktarılan pay 23 milyar YTL olarak açıklanmıştır.

Bu miktarın 10 milyar YTL'si Emekli Sandığı'na (ES) aktarılmıştır. Oysa ES kendi görevi olmayan hizmetler için Hazine adına 2006 yılında 5 milyar YTL harcama yapmıştır. ES'ye aktarılan gerçek miktar 10 değil, 5 milyar YTL'dir. Geçmiş yıllarda da bu yöntemle sosyal güvenlik kurumlarına aktarılan kaynaklar abartılmıştır. Dolayısıyla 2006 yılında sosyal güvenliğe bütçeden aktarılan kaynak 23 değil 18 milyar YTL'dir.

Açık değil devlet katkısı

Bütçeden aktarılan kaynakların abartılması, “açık” ve “kara delik” olarak nitelenmesi gerçeklerin üzerini örtmektedir. **Konu “açık” değil devlet katkısı olarak ele alınmalıdır.** Ülkemizin sosyal güvenlik sistemi tamamen prim sistemine dayalı olup devletin katkısı öngörülmemiştir. Oysa sosyal güvenliğin finansmanında devletin katkısı sosyal devletin olmazsa olmaz gereğidir. Örneğin değişik sosyal güvenlik sistemlerine sahip AB (25) ülkelerinde sosyal güvenlik harcamalarının yüzde 37'si devlet tarafından finanse edilmektedir (**Eurostat, European Social Statistics, Social Protection Expenditure and Receipts, 2006**).

Ülkemizde ise sosyal güvenlik sisteminde mali sorunların ortaya çıktığı 1990'ların ortalarına kadar devletin sosyal güvenliğe katkısı gündeme gelmedi. Tam tersine sosyal güvenlik kurumları ucuz borçlanma kaynağı olarak devlete katkı(!) yaptı. Özellikle SSK fonları düşük faizli hazine kağıtlarına plase edilerek devlet tarafından yağmalandı.

Kaynaklarının yağmalanması, siyasi müdahaleler, kayıt dışı istihdamın büyümesi ve devlet desteğinin olmaması gibi nedenlerle sosyal güvenlik sisteminin mali yapısında 1990'lı yıllarda sorunlar ortaya çıkmaya başladı ve bütçeden sosyal güvenlik kurumlarına kaynak aktarmaya başlandı.

İşçi ve emekçilerin krizden nasıl etkileneceği ve sınıf hareketinin süreçteki rolü üzerine

Dünya üzerinde yaşanan kriz, emperyalist-kapitalist sistemin iflasını bir kez daha göstermiştir. Bu kriz başta ABD olmak üzere giderek Avrupa ve bütün dünyada etkisini göstermektedir.

Eğer işçi ve emekçiler örgütlü değilse, sistem yaşadığı krizlerden dahi kendini yeniden yapılandırarak çıkmayı başaracaktır. Krizin merkezi ABD, bu süreci atlatmak için kaynak olarak oluşturduğu 700 milyon doları piyasaya sürdü ve bir hafta önce ABD Senatosu savaş bütçesi için 650 milyon dolar kaynağı aktarmayı onayladı. Tüm bunlara baktığımızda bile emperyalistlerin krizin çıkış merkezine işgal ve sömürüyü koyduğunu söylemek yanlış olmaz.

Krizin merkezinde durum böyle olunca, egemenlerin bunun faturasını bizlerden, emekçilerden çıkartılacağı bilinmelidir. Stratejik açıdan önemli bir yerde bulunan ve emperyalizme bağımlı ülkemizde bu sürecin faturasının daha da ağır olarak yansıtacağı bir gerçektir.

Bu nedenle başta Kürt ulusuna yönelik imha ve inkâr saldırıları olmak üzere artırılan şovenizm ve ırkçılıkla birlikte sürecin esas faturası olarak işten çıkarmalar, sıfır zam ile mevcut bulunan hakların kısıtlanması hedeflenecektir. Diğer yandan ise bütün temel gereksinimlere yeni zamlar yapılacaktır. Buna karşı ise en demokratik hak aramalar zorla ve baskı ile bastırılacaktır.

Sürecimiz bu anlamda oldukça önemlidir. Krizden etkileneceği ileri sürülen ülkemizde durum yansıtıldığı gibi parlak ve iç açıcı değildir. Örneğin Tofaş'ta 6 gün üretim yapmama ile 2000 kişinin iş akdinin feshedileceği, toplu sözleşmeler

sürerken kamuoyuna duyurulmuştu. TÜSİAD en büyük sorunun kıdem tazminatları olduğunu, bunun maliyetlere etkisinin büyük olduğunu söylemeye başladı bile.

Tüm bunlar yaşanırken işçi ve emekçilerin örgütleri ile örgütlükleri ne yapıyor? 2000'li yıllarda sistemin "ideolojiler öldü" ile başlayan saldırısına karşı 2007 yılındaki sınıf hareketinin kıpırdaması ve sonraki süreç bu anlamda oldukça önemlidir. Elbette sınıf

hareketinin bugünkü durumunun bu kadar kapsamlı bir saldırıyı püskürtmeyeceğini bilmeliyiz. Ancak bu süreçte yeni bir şekillenişin adımları atılabilir. Bu anlamda bu süreçler önemlidir.

Siyasallaşmadığı, öncüsüyle buluşma-

dığı bütün saldırılarda sınıf esas olarak kayıplarla bu süreçlerden çıkacaktır. Ancak önümüzdeki süreç aynı zamanda sınıfın politikleştiği ve siyasal olarak örgütleneceği zamanlardır. Bugün bizim bu süreci doğru görme ve buna göre konumlanmamız önemlidir. Fazla değil daha bir yıl öncesi sürecimize geriye dönerek bakarsak nasıl yapmamız gerektiğini göreceğiz. 2007 yılının Ekim ayında başlayan SSGSS karşıtı mücadele süreci, 14 Mart'ta genel eylem olarak yü-

zeyeye çıkmıştı. Sendikal bürokrasiye rağmen 14 Mart'ta yüzeyle çıkan bu dalga 6 Nisan'da tüm karşı saldırılara rağmen sınıfın eylemselliğini ortaya koydu. Öyle ki, sarı ve gerici sınıf örgütleri, sınıfın önünü cepheden kesemeyeceğini görünce birden sınıfın en ileri kesimlerinin de onay verdiği "1 Mayıs'ta Taksim'deyiz" açıklamasını yaptı.

Sınıfın hareketliliği başta hak alma, örgütlenme olmak parça parça devam etmektedir. Deri-İş'in DESA, Basın-İş'in E-kart, TÜMTİS'in Unilever, Tek Gıda-İş'in Yörsan, Liman-İş'in Ambarlar direnişi, metalde Uzel işçileri gibi irili ufaklı direnişler sürdü, sürüyor. Ancak asıl sorun tüm bu eylem ve direnişlerin tek tek olmasıdır. İçerisine girdiğimiz süreçte, bu dağınıklıkla avantajlı çıkmak olası değildir. Bizler dün yaptığımız gibi bugün de gelecek olan bu saldırılara karşı mücadeleyi birleştirmek ve sistemin teşhirini yapma göreviyle yüzyüzeyiz.

Yaşanan bu kriz karşısında sınıfı örgütleyecek hiçbir sendikal yapının olmadığını görmeliyiz. Bu anlamda süreç, sınıf hareketi içinde bir ayrışım çizgisini de derinleştirecektir. Sınıfın siyasallaşacağı süreçler bu süreçlerdir. Bu anlamda DDSB'liler olarak omuzlarımıza dünden daha fazla görev düşmektedir. Bu görevi omuzlamak tüm DDSB'lilerin önünde durmaktadır.

(İstanbul'dan bir DDSB'li)

Bütçeden üç sosyal güvenlik kurumlarına ayrılan ödeneklerin Milli Gelire oranı 2006 yılı itibariyle 3.3 olup 13 yıllık cari ortalaması ise yüzde 2.5'tir. Bilindiği gibi AKP hükümeti tarafından Nisan 2005'te IMF'ye sunulan Niyet Mektubu'nda bu oranın yüzde 1'e düşürülmesi taahhüt edildi. Aynı dönemde bütçeden faiz ödemelerine ayrılan kaynağın milli gelire oranı ise yüzde 12.6'dır. Faize sosyal güvenliğin 6 katı kaynak ayrılmıştır.

Üstelik sosyal güvenliğe aktarılan kaynaklarla faiz ödemelerini ilişkilendirmek mümkün değildir. İddia edildiğinin aksine borçları ve faizleri, sosyal güvenliğe aktarılan kaynaklar artırmış olamaz. Bütçeden sosyal güvenliğe yüzde 0.6

kaynak aktarıldığı 1994 yılında faiz ödemelerinin oranı, yüzde 7.7 ile neredeyse bugünkü düzeydedir. Türkiye sosyal güvenlik harcamaları yüzünden borçlanmamış, tersine ağır borç ve faiz yükü yüzünden sosyal devletin gereklerini yerine getirmemiştir.

Avrupa'da durum ne?

Üç sosyal güvenlik kurumuna 2006 yılı itibariyle aktarılan kaynağın milli gelire oranı sadece yüzde 3.3'tür. "Açık" ve "kara delik" olarak ilan edilen oran budur. Yaklaşık 60 milyon yurttaşta aktarılan bu kaynağın yanına devletin diğer sosyal güvenlik harcamalarını (Yeşil Kart ve İşsizlik Sigortası, devlet katkısı

gibi) eklessek de bu oranlar Türkiye'nin üyelik müzakereleri yaptığı AB ortalamalarının çok çok altındadır. AB ülkelerinde sosyal güvenlik ve sağlığa hükümet bütçesinden ayrılan pay milli gelirin yüzde 26'sına yaklaşmaktadır. Bu arada, Avrupa'da sosyal güvenlik haklarını budamak isteyen hükümetlerin ciddi tepkilerle karşılaştığını ekleyelim.

Türkiye'nin sosyal güvenliğe ayırdığı kaynakların oranı kıyas kabul etmez bir biçimde düşüktür. SSGSS sonrasında bu oranlar daha da düşecektir. Asıl tartışılması gereken sağlık ve sosyal güvenliğe bütçeden ayrılacak kaynağın oranıdır. 5510 sayılı yasanın bütün parametreleri devletin sosyal güvenliğe yaptığı katkıyı daha da azaltmayı hedefliyor. Diğer bir

ifade ile bu yasa zaten küçük ve sınırlı olan sosyal devleti daha da küçültmeyi hedefliyor.

IMF'ye sunulan Niyet Mektupları'ndan da görüleceği üzere SSGSS uluslararası sermaye çevrelerine güven vermek için hazırlanmıştır. 1999 yılından bu yana IMF'ye sunulan Niyet Mektupları'nın tümünde "Sosyal Güvenlik Reformu" taahhüdü yer almıştır. 26 Nisan 2005 tarihli Niyet Mektubu'nda sosyal güvenlik sistemine halen yüzde 4,5 olan bütçe desteğinin yüzde 1'e düşürülmesinin temel hedef olduğunu belirtildi ve sosyal güvenlik reformunun meclisten geçirileceği taahhüt edilmişti. **SSGSS ile yapılan budur.**

YDG Toplantı ve Konferans deneyimi üzerine

YDG üye ve okur toplantıları ve YDG Konferansları YDG'nin niteliği konusunda anlayışımızın derinleşmesine paralel somutlanan ve ihtiyaç haline gelen deneyimlerdir. YDG'nin demokratik bir kitle örgütü olduğunun ve bir kitle örgütüne uygun işleminin gerektiğinin daha net şekilde bilince çıkarılması ve YDG'nin devrimci gençlik hareketini yükseltmek için en geniş demokratik kesime seslenmesi amacıyla uygun politikalar belirlemesi ve etkili bir üslup kullanması şartı YDG'nin kurumsallaşması ve demokratikleşmesi meselesini gündemimize getirmiştir.

Güçlü, etkili ve sağlam kitle örgütleri ancak güçlü ve kitlelerle bütünleşmiş, işleyen yerel birimlerin varlığı üzerinden oluşturulacaktır. YDG'nin önemli bir eksikliği de güçlü yerel birimlerin yetersizliğidir. YDG'nin ülke, dünya meseleleri ve halk gençliği ile ilgili olarak genel politika ve analizlerinde ve belirlediği kampanyalarda politik açıdan esasa ilişkin bir sorun olmamasına rağmen kampanyaların geniş kitleler içinde yeterince gündemleşmemesinde ve çalışmalarımızdan aldığımız verimin potansiyelimizin altında seyretmesinde sağlam ve istikrarlı faaliyet yürütebilen yerel örgütlenmelerin az olması ciddi bir etkindir.

Bununla birlikte sürekli bir gündem maddesi olan kurumsallaşma konusundaki anlayışımız da bu düşüncemizi derinleştirmektedir. Kurumsallaşma açıktır ki bir dernek kurup, dört duvar kiralayıp kapısına tabela asmakla mümkün olmayacaktır. Ülkemiz şartlarında salt bu işlerin dahi ilgi çektiği ortadadır. Ancak gösterilen ilgiyi ileri taşımada, devlet baskısına göğüs germede ve kitleler içinde istikrarlı faaliyet yürütmeye salt bunların yeterli olmayacağı da aşikardır. Bu nedenle legalleşme ve dernekleşme üzerinden kurumsallaşmayı sınırlamamız önemli bir avantajımız olmaktadır.

Merkezi politika ve kampanyalarımızın yerelerde somutlanmasında yaşanan sıkıntılar ve yerelerin politika belirleme sürecine katılımındaki yetersizlikler kurumsallaşma sorunuyla bağlantılı olarak demokratikleşme meselesini de gündemimize getirmekte ve daha demokratik bir örgütlenme oluşturma anlayışını pekiştirmektedir.

Bu ikili görev de yerel örgütlenmelerin önemini bizlere gösterdiği için yerelerde YDG üye ve dergi okur toplantılarının düzenli ve etkili şekilde alınması, bu toplantıların dar ve gizli tutulmaması, çevremizdeki en geniş kesimin katılımı için çaba harcanması alanın sorun ve gündemlerinin değerlendirilip YDG'nin merkezi yaklaşımının incelenmesinde ve ortak eylem kararları be-

lirleyip işbölümü yapmada bu toplantıları esas mekanizma haline gelmiştir. Bu aynı zamanda olası şefçi yaklaşımları da bertaraf ettiği gibi kararlara katılan, görüş bildiren birçok arkadaşımızın öne çıkmasını da sağlamış, kolektif anlayışı geliştirmiştir. Toplantıda herkesin eşit söz ve oy hakkına sahip olması, her toplantı öncesinde toplantıyı yönetmek amacıyla seçilen divanın söz hakkı dağıtması ve eleştiri-özeleştiri ve denetim mekanizmalarının işlenmesi, alanın yetersizliklerinin ve başarılarının tüm kolektif tarafından hissedilip paylaşılması açısından da düzenli alınan YDG toplantıları önemli bir yerde durmaktadır.

Düzenli toplantı alınan birçok alanımızda faaliyet gelişmiştir. Yine daha öncesinde öngörülme yeni biçimler de bu süreç içinde gelişmiştir. Örneğin işbölümünü geliştirmek için komisyonların oluşturulması, her komisyona girmek isteyenlerin aday olması ve aday çokluğu durumunda oylama yapılması ilerleyen süreçte geliştirilen ve yaygınlaştırılan bir yöntem olmuş, YDG'nin yerel kurumsallaşmasına katkı sunmuştur. Bu aynı zamanda daha yeni ve deneyimsiz ama istekli arkadaşlarımızın daha deneyimli arkadaşların yanında faaliyete katılmasına da yardımcı olmuştur. Komisyonlaşma ve alan yerinde lise-üniversite-semt vb esas komisyonların kurulması kadın ve kültür-sanat gibi alan gerçekliği doğrultusunda arkadaşlarımızın ilgi ve isteklerine göre temel komisyonların oluşmasına da öncülük etmiştir. YDG Genç Kadın Buluşması bu temel üzerinden örgütlenmiştir.

Ancak toplantılar her alanda doğal olarak olumlu ve ileriye doğru seyretmemiştir. Toplantı örgütlenişine zamanla ilginin azalması ve geniş katılım için çaba harcanmaması, sürekli toplantı almaktan pratiğin arka plana geçmesi, somut karar almada yaşanan sıkıntılar, bunlara paralel toplantıları küçümseyen veya faaliyetinin esasına alan sağ ve sol yorumlar günümüzde de farklı düzeylerde alanlarımızda gözlemlenmektedir. Toplantılara temel olan ihtiyacın gözden kaçması veya silikleşmesi toplantıların amaçlanmasına veya gündemden düşmesine sebep olmaktadır.

YDG, seçimle gelen bir merkezi örgütlenmemesi olmamasına karşın merkezi politik ve kampanyaları olan ve alanlar arasında bağ kurulduğu merkezi bir örgütlenmedir. Bugüne kadar en ileri politik birikime sahip arkadaşlarımızın ve güçlü örgütlenmelerimin omuzladığı bu önderlik ve yönlendirme görevinin demokratik bir kitle örgütü için örgütün demokratik işleyişi açısından belirli sınırları doğurduğu açıktır.

Ancak merkezi bir komisyonun-yönetimin seçilmemesi YDG'nin demokratik kitle örgütüne uygun işleminin ertelenmesi anlamına gelmemektedir. Her kitle örgütünde ve hatta her partide olduğu gibi en üst karar alma mekanizması kongre ve konferanslardır. YDG de merkezi bir seçim olmamasından kaynaklı konferans olarak tanımladığı merkezi toplantılar almakta ve bir yıllık sürecini alanlardan yetkilendirilmiş delege arkadaşların aldığı kararlarla somutlamaktadır. Böylece her bir alanımız kendi alanının da doğrudan katkısının olduğu bir sürece dahil olarak YDG'nin merkezi yönelimini ve gündeme dair anlayışını sorgulamakta, öneri-eleştirilerle zenginleştirmekte ve son halini vermektedir. Artık geriye kalan alanlarda bu merkezi-genel yönelimin hayata uygulanmasıdır. Bu konferanslar yılda bir toplanan merkezi bir meclis olarak da tanımlanabilir. Bu konferanslar aynı zamanda geniş katılımlı ve derinlikli bir eğitim çalışması niteliğine de sahiptir. Farklı bölgelerden gelen arkadaşlarımızın deneyim aktardığı, birbirlerini denlediği, yardımcı olduğu bir yoğunlaşmış siyasi tartışma dönemidir.

İlk konferansımız YDG'nin programının belirlendiği ve program maddelerinin oluşturulan çalışma grupları vasıtasıyla açıklandığı bir süreç halinde örgütlendi. Aynı zamanda uluslar arası konular üzerinden enternasyonal ilişkileri geliştirmemize de hizmet etmiştir. Bu konferansta delege usulüne gidilmemiş, oylamalarla yeni süreç belirlenmemiştir. Ancak ilk olması, YDG'nin politikalarına geniş bir kesim tarafından kafa yorulması önemli deneyimler kazanmamızı sağlamıştır. Öncesinde her bir anda örgütlenen program tartışma toplantılarına katılan yüzlerce gencin görüşlerini bildirmesi, bu görüşlerin dergimiz üzerinden kamuoyuna aktarılması, diğer alanlardan arkadaşlarımızın da katkı sunması demokratik katılım aç-

sından oldukça değerlidir.

YDG'nin 2. Konferansı daha dar örgütlenmiştir. Öncesinde alanlarda delegeler seçilmiştir, her 3 YDG'linin bir delege seçtiği konferansta bazı alanlardan gelen delegeler 5 YDG'liyi temsil etmiş, bazı alanlarımız ise delege seçememiş, gözlemci olarak katılmıştır. Bu farklılıklar örgütlenişinde yaşadığımız sıkıntılardan kaynaklanmıştır. Önceki konferansta olduğu gibi ana sunumlar yapılmıştır. 2. Konferansta ana sunumlar geçmiş süreç ve gelecek süreç üzerine dergide çıkan taslak yazıların okunup açıklanması ve ardından bu sunumların tartışılması ve oylanması üzerinden örgütlenmiştir. Ayrıca alan değerlendirme raporları ile belirli özel konularda (Kürt gençliği, tarım işçileri, kadın, kültür sanat, hapishaneler vb) özel sunumlar da hazırlanmıştır.

2. Konferansın yeri, tarihi, konular, konular hakkında taslakların hazırlanması, delege seçim yöntemi, konferans öncesi hazırlıklar ve çeşitli işbölümleri konferanstan önce örgütlenen ve her alandan birer delegenin katıldığı Divan Toplantısında netleştirilmiştir. 3. Konferansın örgütlenişini için de Divan Toplantısı 8 Kasım'da örgütlenecektir.

Bu toplantı ve konferanslar YDG içinde demokratik anlayışın geliştirilmesinde, demokrasi bilincinin derinleştirilmesinde, örgüt bilincinin ve birliğinin pekiştirilmesinde, daha geniş bir kitlenin YDG'nin karar alma sürecine dahil olmasında ve YDG'yi sahiplenmesinde önemli işlevlere sahiptir. YDG üyeleri büyük çoğunlukla Kapakkaya geleneğini savunan gençlerden oluşsa da Kaypakaya geleneğini savunan gençlerin çok çeşitli ve zengin fikirlere sahip olduğu ve bu fikirlerin kendilerini ifade etmeye ihtiyaç hissettiği daha net görülmüştür. Bu aynı zamanda Kaypakaya'nın görüşlerini benimsemeyen veya henüz araştırma safhasında olan gençlerin de YDG ile ortak hareket etmesine katkı sunmaktadır.

Saldırı ve direniş çemberi ateşle büyüyor, bu ateşi harlayalım!

Sınıf mücadelesi açısından yaşadığımız bu çetin gündemlerle, saldırı ve direnişlerle programımızı tartışıp, kurultaya hazırlanacağız. Bu gelişmelere tepki göstermeden, yerimizi ve konumumuzu ortaya koyacağımız iradeyle sınımadan geçirmemiz mümkün değildir. Sınıf mücadelesinin mevcut gelişmeleri hantallığı, tembelliği ve duyarsızlığı ne kaldıracabilecek ne de affedebilecek durumda değildir.

Ocak 2008 sonu itibarıyla, ABD'deki bankaların ve diğer mali kuruluşların bir tür başlangıç olarak açıklanan zararları 130 milyar doları buluyor. Şimdiden tahmin edilen ise en az 360-400 milyar dolar... Kriz şimdiye kadar ABD'de 13 yatırım bankasını yok etti. **Lehman Brothers** bunların sonuncusu idi ve sadece burada batan varlık **639 milyar** dolar olmuştur.

ABD ve öteki ülkelerde küresel krize karşı sağlanan doğrudan ve dolaylı destekler 1 trilyon doları buluyor. Buna rağmen açıklanan banka ve sigorta şirketlerinin zararları (şimdilik) 760 milyar dolara ulaştı. Bu desteklerin ABD hazinesine maliyetinin 1.5-2 trilyon doları bulacağı açıklanıyor. Yine ABD'de 25 Ekim ile biten hafta işsizlik maaşı için başvuranlar 479 bin kişi oldu. İşsizlik maaşı için başvuruların 400 bin kişinin üzerinde olması ABD ekonomisinin geldiği noktanın anlaşılması açısından oldukça çarpıcıdır.

Bunlar yaşanmakta olan krizin su yüzüne çıkan en kaba görüntüleri. Zira geride bıraktığımız çok kısa dönem, önümüzdeki günlerin nasıl yaşanacağını da habercisi.

"Korkarım ki henüz krizin en kötüsünü geride bırakmadık. Fırtınadan çıkmak yerine, onun içine doğru gidiyoruz. 1930'lardaki gibi finansal sistemin çökmesine izin verilmemeli." (George Soros) Bu itiraflar korkuların boyutunu gösterirken, "hamdolsun" ülkemiz bu tablodan zarar görmemekte yalanları artık hiç kimseyi ikna etmemektedir. Çünkü patronların uyarılarının, borsada yaşanan sarsıntılarının, Tofaş başta olmak üzere otomotivde krizin ilk etkileri işçi çıkarmalarla, fabrikaların geçici bir süreliğine de olsa kapatılması, işsizlik fonuna göz dikilmesi gibi daha bir dizi gelişme "krizden etkilenmeyen" ülkemizin ilk örnekleri oldu. Bu sarsıntılar Ekim ayından itibaren daha şiddetli yaşanacağı tartışmaları da bir kenarda durmaktadır.

IMF ise yine sahneye çıkarılmaya, gündeme getirilmeye başlandı. 29 Ekim'de

Türkiye'yi ziyaret eden IMF heyeti, kriz ve krizden etkilenen ekonominin nasıl sağlanacağı tartışmalarını yürüttü. R.T. Erdoğan'ın IMF'nin ziyareti öncesi yaptığı "ümüğümüzü sıktırmayız" açıklaması ise gerçekleri çarpıtmanın dışında bir anlam ifade etmemektedir. Zira IMF ile daha önceden yapılan görüşme ve anlaşmaların emekçilerin "ümüğünü" nasıl sıktığını çok iyi biliyoruz. Yaşanan ekonomik krizden Türkiye gibi ülkelerin en zararlı çıkmasını sağlamak için kredilerle devreye gireceklerini açıklayan yöneticilerin bu açıklamalarını, uçurumun kenarındaki ülkelerin yuvarlanmasını hızlandırmaktan başka bir anlama gelmediğini bilmiyoruz.

Bu krizin gerek dünyada, gerekse de ülkemiz açısından siyasi arenaya nasıl yansıdığını görmek ve anlamak için ülkemizdeki son birkaç haftalık gelişmelere bakmak yeterlidir.

HPG gerillalarının Bezele baskınının ardından yaşanan gelişmeler, ülke siyasi atmosferini "bir anda" değiştirdi. Baskının ardından A. Öcalan'a İmralı'da yapılan baskı ve işkencenin boyutlandırılması Kürt illeri başta olmak üzere yaygın bir şekilde halkın sokaklara taşmasına ve öfkesini dile getirmesine neden oldu. Devletin zirvesinin terörle mücadele

gündemi ile ard arda yaptığı toplantılar, işinden içinden çıkamayınca yapılan yasal değişiklikler, oluşturulan yeni birimler halkın öfkesini bastırmaya yetmemiştir. Geliştirilen saldırılara karşı kitlesel bir şekilde alanları dolduran halka saldırıları ise en barbar yöntemlerle oldu. Doğubeyazıt'ta **Ahmet Özkan**'nın katledilmesi, onlarca kişinin gözaltına alınması, ev baskınları vb saldırıların yanı sıra gerillaya yönelik saldırılarla birlikte, devlet direnişi bastırmaya çalışıyor. Taraf gazetesinde Bezele baskınının ardından yayınlananlara, cevap veremeyen genelkurmayın herkesi hazırol'a davet etmesi, "umut kırma" ve "dağa çıkışları engelleme" planları ve açıklamaları yapıldıysa, Kürt halkı serhıldanlarla saldırıları karşılamaya devam ediyor.

Kürt halkına yönelik bir süredir başlatılan ve ivmesi yer yer artırılan şoven saldırılar ise devam etmektedir. Aydın, Balıkesir'de Kürt esnaflara ve evlere yapılan saldırıları hiç kimse kendiliğinden gelişen tepkiler olarak okumamalı, görmemeli.

Kürt illerinde yoğunlaştırılan saldırılar, tutuklama ve işkence yaşının 11-17 ve 80 ale üzerini bulması, çeşitli işkence yöntemleri ile sorgulanması, halkın üzerine panzer ve silahlarla saldırılması, öldü denilerek çöp tenekesine atılmanın yanı sıra, damlardan aşağı atılması gibi sayısız örneklerle sadece bugünleri değil, yarının nasıl geçeceğinin de habercisi. Çocuk ve kadınların en ön safta yer tutarak gerçekleştirdikleri direniş, ve bu direniş karşısında düşülen acizlik de yarınların habercisi. Erdoğan'ın Diyarbakır ve Dersim'de yaşanı

durduran ziyaretleri, Bush benzetmeli güvenlik önlemleri korkunu boyutunu ve aczin fotoğrafını göstermektedir.

Engin Çeber'in Metris Hapishanesinde işkenceyle katledilmesinin ardından, basına getirilen yayın yasağı köşeye sıkışan ve "özründe" çare olmadığı durumda ki son hamleleri. Geniş kesimler tarafından sorgulanan ve tartışılan bu gerçeklerin yasaklarla savuşturulmasını hedefleyen devlet, sokak ortasında infaz etmeye devam ediyor. Antalya'da 18 yaşındaki **Çağdaş Gemik** daha önceki gibi "dur" ihtarına uymadığı gerekçesiyle katledildi.

Kriz bahane edilerek işten çıkarılan işçilerle birlikte işsizler ordusu büyümeye devam ediyor. Türk-İş son toplantısında krizin yarattığı tabloyu kabul etmediklerini açıklamış. Bu işçi sınıfının ve emekçilerin yaşadığı ve yaşayacağı açlığın karşısında hiç bir hükmü olmayan açıklamanın, süreci tersine çevirmenin iradesinin taşınmadığını da beyandır aynı zamanda. İşsizlik ve gelecek korkusunun neden olduğu intihar vakalarının yanı sıra, kazanılmış hakların gaspına yönelik kapsamlı saldırılar, işçi sınıfının mücadelesinin önümüzdeki dönem nasıl bir renk alacağını da göstermektedir. Halihazırda bir dizi alanda süren direnişlere karşı sessizliğini koruyan konfederasyonların bu halleriyle işçi sınıfının gelecekte tepkisini örgütleyecek cüretinin olmadığı ortadadır. Bürokrat sarı sendikal anlayışa karşı işçilerin dönem içinde gelişen ve dışa vuran tepkileri bu döneme de damgasını vuracaktır. Bu tepkiyi örgütlemek ve bilinçli hale getirmek ise bizim görevimizdir.

Sınıf mücadelesi açısından yaşadığımız bu çetin gündemlerle, saldırı ve direnişlerle programımızı tartışıp, kurultaya hazırlanacağız. Bu gelişmelere tepki göstermeden, yerimizi ve konumumuzu ortaya koyacağımız iradeyle sınımadan geçirmemiz mümkün değildir. Sınıf mücadelesinin mevcut gelişmeleri hantallığı, tembelliği ve duyarsızlığı ne kaldıracabilecek ne de affedebilecek durumdadır.

Devrimci Demokratik Sendikal Birlik Programı

I. Bölüm: NİTELİKLERİ, AMAÇ VE ÖNCELİKLERİ

1. **DDSB;** işçi ve emekçilerin egemen sınıflara karşı yürütmekte olduğu ekonomik-demokratik temelli mücadelesine önderlik etmeyi amaçlayan, sınıf sendikacılığı çizgisinde örgütlenmiş, demokratik bir kitle örgütüdür.

2. **DDSB;** ekonomik haklar uğruna savaşımlı politik içerikten soyutlamayan, mücadeleyi emek sömürsünün sonuçları ile sınırlamayan, ufkunu "ücretlilik sisteminin kaldırılması" yolunda çizen, sınıf sendikacılığını ilke edinir.

3. **DDSB;** sendikal mücadele önünde en büyük engel konumuna gelen, uzlaşmacı, işbirlikçi, bürokratik sendikacılıkla ve bu alana kan taşıyan reformist ve revizyonist çizgilerle mücadele etmeyi öncelikli görevlerden birisi olarak kabul eder.

4. **DDSB;** egemen sınıfların saldırılarına karşı işçi ve emekçileri bilinçlendirme, örgütlenme ve mücadele için aktif kılmaya çalışır. Kendiliğinden gelişen kitle eylemleri için bütün güçleriyle seferber olarak, bu hareketlerin politik yönelim kazanması için faaliyet yürütür.

5. **DDSB;** yarı-sömürge yarı-feodal ülkemizdeki baskıların, sömürü ve zulmün kaynağı olan emperyalizme bağımlı faşist sistemin değiştirilmesi için yürütülen mücadelenin saflarında yer alır.

6. **DDSB;** ezilen uluslar ve ulusal azınlıklara yönelik baskılara, asimilasyon uygulamalarına, imha ve inkâr politikalarına karşı çıkar. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ve uluslar arasında tam hak eşitliği ilkelerini savunur. Bu bağlamda, egemen sınıfların Kürt ulusunun demokratik taleplerine yönelik ırkçı-şoven politikalarına, her türlü baskı ve zulmüne karşı aktif bir tutum benimser.

7. **DDSB;** başta ABD olmak üzere emperyalizmin ülkemiz halkını da içine alan geniş bir coğrafyaya yönelik olarak başlattığı işgal ve katliam saldırılarına karşı yürütülen direnişlerin başından itibaren yanındadır. Dünya çapında ve ülkemizde emperyalist saldırganlığa karşı geliştirilen antiemperyalist mücadelenin direngen bir bileşeni olma kararlılığında.

8. **DDSB;** işçi ve emekçilerin ekonomik, demokratik temelde örgütlenme haklarını savunmaya öncelik verir. Kamu emekçileri de dahil tüm ücretlilerin grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hak-

kının kazanımı için örgütlenmesi temelinde, çok yönlü bir mücadele perspektifine sahip olarak, bunu derhal hayata geçirme mücadelesi yürütür.

9. **DDSB;** işçi sınıfına ve sendikalara yönelik özelleştirme, işten çıkarma, taşeronlaştırma, esnek üretim, kalite çemberi, sendikadan istifa ettirme, yetki düşürme, sendikaların üye sayısını azaltan uygulama, grev yasakları, anti demokratik TİS prosedürleri gibi her türlü yasal düzenleme, baskı ve saldırılara karşı çıkar, mücadele eder.

10. **DDSB;** işçi ve emekçilerin ekonomik, demokratik ve sosyal hak kazanımlarının korunması ve geliştirilmesi; sosyal güvenceli, sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışma hakkının sağlanması, çalışma süresinin haftalık 35 saate düşürülmesi ve günde 4 vardiyalı çalışma koşullarının yaratılmasını hedefleyen mücadeleyi öncelikleri arasında sayar. Çocuk işçiliğine ve 16 yaşından küçüklerin çalıştırılmasına karşıdır.

11. **DDSB;** iş güvencesi ve çalışma hakkının kararlı savunucusudur. Sömürü düzeninin ürettiği sorunların en önde gelenlerinden işsizliğe karşı mücadelede; tam istihdam koşullarının yaratılması, işsizlik sigortasının yaşam standartlarına uygun hale getirilmesi ve bütün çalışanları kapsaması, diğer yandan asgari ücretin vergi dışı bırakılarak yükseltilmesi için mücadele eder.

12. **DDSB;** egemen sınıfların başta sınıf bilinçli işçiler olmak üzere sisteme muhalif bütün kesimlere yönelik baskı ve saldırılarına, infaz ve işkence uygulamalarına karşı mücadele etmeyi öncelikli görevleri arasında kabul eder. Temel hak ve özgürlükler alanında yürütülmekte olan mücadelenin ön saflarında yer alır.

13. **DDSB;** eğitimin bilimsel, eşit, anadilde ve parasız olmasını savunur ve bu yönlü mücadele yürütür. Yine sağlık ve diğer sosyal hizmetlerin bütün halka ulaşabilmesini ve parasız olmasını savunur, bunun mücadelesini verir.

14. **DDSB;** ırk, dil, din, mezhep, meslek ve cins ayrımcılığına karşı çıkar. Egemen sınıfların bunları kullanarak oluşturduğu şovenist politika ve propagandalar, işçi ve emekçilerin birliğine yönelik saldırı niteliği taşımaktadır. İşçi ve emekçilerin birliğini korumak ve geliştirmek için bu politikaları açığa çıkarmaya ve etkisiz kılmaya çalışır, şovenist politikalara karşı mücadele verir.

15. **DDSB;** kadınların toplumda ve çalışma yaşamında uğradıkları cinsel, sınıfsal eşitsizliklere, ayrımcılığa, baskılara ve şiddete karşı çıkar. Kadınların, saldırılara karşı koyma ve çalışma yaşamıyla toplumda eşit haklara ulaşma amaçlı yürüttüğü mücadeleyi aktif biçimde destekler.

16. **DDSB;** işçi ve emekçi sınıflar dışında kalan halk yığınlarının başta köylüler ve gençler olmak üzere sendika, kooperatif, dernek gibi ekonomik, demokratik, akademik haklarını savunduğu örgütlenmeler oluşturmaları ve bu yolla egemen sınıfların sömürü ve baskılarına karşı birleşerek mücadele etmelerini savunur. Bu örgütlenmelerle dayanışma içinde olmayı benimser.

17. **DDSB;** burjuva-feodal sistemin yozlaşmış kültürünün yaygınlaşmasına karşı mücadele eder. Ona alternatif olarak sınıf mücadelesinde halkın ilerici değer yargılarından beslenen yeni demokratik kültürü ve sosyalist değerlerle örülmüş kültürel birikimi savunur, yaşamla buluşturmaya çalışır.

18. **DDSB;** emperyalist-kapitalist sistemin sömürü, talan ve kar hırsıyla çevreye, doğaya ve kültür varlıklarına verdiği tahribatin giderek artan boyutları itibarıyla, insanlığın bugünü ve geleceğini tehlikeye attığı görüşünden hareketle, konuya ilişkin yoğun bir faaliyet ve mücadele yürütülmesi görüşündedir.

19. **DDSB;** 1 Mayıs'ı işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü, 8 Mart'ı da uluslararası emekçi kadınlar mücadelesi ve dayanışma günü olarak kabul eder. Bu günlerin emekçiler için tatil olmasını savunur.

20. **DDSB;** işçi ve emekçilerin enternasyonal birlik ve dayanışmasına, emperyalizme karşı mücadelede ilkesel önemde yer verir. Kendi ilke ve yaklaşımlarına uygun uluslararası örgütlenmeler ve platformlar aracılığıyla bu yönde faaliyetler geliştirir.

II. Bölüm ÖRGÜTLENME, MÜCADELE VE ÇALIŞMA İLKELERİ

1. **DDSB;** işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadele zemininde esas örgütlenme biçimi ve mücadele araçlarının sendikal alan üzerinden yürütülmesini benimser. Bununla beraber, sınıfın koşullardan kaynaklı diğer formlar üzerinden ör-

gütlenme ve mücadele etme biçimlerine kapalı bir anlayış içerisinde değildir.

2. **DDSB;** faaliyet yürüttüğü sendika ve işyerlerinde, sınıf sendikacılığı anlayışının gelişip güçlenmesini temel ilke edinir. Önceliği ayrı bir sendika oluşturmaya değil, var olan sendikada doğru çizgiyi hakim kılmaya verir. Sendikal örgütlenmeyi geliştirmeye (nicel büyüme), sınıf çizgisini oturtmaya çalışır (nitel ilerleme).

3. **DDSB;** egemen sınıflara karşı mücadelesini, sermayeye karşı emeği, işçi sınıfını temsil etmekten kaynaklı tarihsel haklılığın verdiği meşru zemin üzerinden yürütür, kendini yasallıkla sınırlamaz. Somut koşullara göre mücadele yöntem ve biçimlerini belirler.

4. **DDSB;** örgütlenme ve çalışmalarda demokratik merkezîyetçilik ilkesi esaslı bir konumdur. Üyelerin karar süreçlerine katılımı sağlanarak, demokratik toplantılarla çoğunluğun iradesi belirlenir. Bu kararların herkesi bağlayacağı ve tüm alanlardaki üyeler tarafından uygulanacağı da merkezîyetçilik gereğidir.

5. **DDSB;** özgünlüklerini göz önünde bulundurarak, alanlara yönelik çalışmalarda dayatmalarda bulunmaz. Bu anlamda demokratik merkezîyetçilik ilkesini esnek bir şekilde uygular.

6. **DDSB;** her bir alanda ihtiyaç temelinde komiteler ve alt komiteler şeklinde örgütlenir. Komitelerin görevi kararları uygulamak, denetlemek ve koordinasyonu sağlamaktır. Programa bağlı olarak çalışan komiteler, alandaki üyelerin çoğunluk kararıyla seçilir ve yine aynı biçimde görevden alınabilir.

7. Programı onaylayan her işçi ve emekçi DDSB üyesi olabilir. DDSB programına uygun hareket etmeyen kişilerin ilişkisi, alandaki üye çoğunluğunun inisiyatifleriyle kesilir ve bu durumlarda üyelik sona erer.

8. **DDSB;** üyeleri tek tek alanlarda geniş katılımlı eylem, basın açıklaması, toplantılar örgütlemek, bildiri ve yayın dağıtmak, eğitim çalışması yapmak, çeşitli konularda bilinçlendirici paneller ve etkinlikler örgütlemekle yükümlüdür.

9. **DDSB;** ilkeli olmak kaydıyla her zaman eylem ve güç birliğinden yanadır. Eylem birliklerinde ajitasyon ve propagandada serbestlik ilkesini savunur. Tüm işçi ve emekçi örgütlerinin dayanışma içinde olmasının gereğine ve önemine inanır.

III. Bölüm SENDİKAL ALAN POLİTİKALARI

A- Sendikal Çizgi: Sınıf Sendikacılığı

1. Sınıf sendikacılığı ekonomik-demokratik mücadeleyi dışalamaz, aksine politik mücadeleyle bağını kurarak tutarlı ve kararlı biçimde yürütülmesi için vardır. Çalışma yaşamına ilişkin bütün haklar, başta ücret artışı olmak üzere, çalışma süresi, iş güvenliği, sosyal güvenlik, grev, toplu sözleşme, örgütlenme/sendika vd. haklar uğruna mücadele son derece önemlidir. Sınıf sendikacılığı, sıradan bir ücret artışı talebinin dahi dar sınıf çıkarları ile ele alınmasına, başka bir deyişle konuya salt ekonomik açıdan yaklaşılmasına karşıdır.

2. Tam da bu nedenle, sınıf sendikacılığı anlayışında, toplu sözleşme süreçlerine statükocu bir yaklaşım yoktur. Görüşme-çatışma/direnış-anlaşma evrelerinden oluşan süreç, mücadele eden tarafların güçler dengesine bağlı olarak gelişim gösterir ve bir biçimde neticelenir. Artık yeni bir düzleme geçilmiştir ve fakat sömürü devam etmektedir. Bu süreçten çıkan sonuç ne olursa olsun, bunun kapitalist sistemin meşruiyet hanesine yazılması ve düzenin hükmünü sürdürüyor olması kabul edilemezdir.

3. Bu bağlamda grev, sınıf sendikacılığı açısından toplu sözleşme aşamalarının basit bir yaptırım aracı olmasının ötesinde politik bir eylem silahı olarak değerlendirilir. Çeşitli biçimlerdeki direnişler ama özellikle de grevler, işçi sınıfı mücadelesinde politik kitle hareketlerinin gelişimi açısından ateşleyici rolleri nedeniyle, işçi sınıfının eğitimi ve gelişimi özellikleriyle farklı bir role sahiptir. Kitlelerin politikleşmesi sürecine katkı sunan en etkili araçlardan birisi olan grev sayesinde işçi sınıfı devlet/iktidar ile sermaye arasındaki ilişkiyi görme ve kendi gücünü hissetme ve sınama olanağı bulmaktadır.

4. Sınıf sendikacılığına yön veren dünya görüşüne göre; hakim üretim ilişkilerinin şekillendirdiği sistemde, emek ve sermaye çelişkisinde temel bulan diğer çelişkiler de bulunmakta ve toplumda işçi sınıfından başka ezilen, sömürülen ve baskı altında tutulan geniş halk yığınları ve kesimler de yer almaktadır. Öyleyse işçi sınıfı, bütün emekçiler ve ezilenlerle dayanışma içinde olmalı, birlikte mücadele etmeli, birlikte yürümelidir.

5. İşçiler tek tek kapitalistlere değil, bir bütün olarak (burjuva) kapitalist sınıfa bağımlıdır. Bu nedenle işçi sınıfının mücadelesi, kapitalist sınıfın egemenliğini sınırlama ve geriletme mücadelesi olmak durumundadır. Bu mücadelenin sınırı, sermaye egemenliğinin bütünüyle ortadan kaldırılması anlamına gelir. Bu bağlamda, işçi sınıfının

yürütmekte olduğu sendikal mücadelenin kendisi zorunlu olarak siyasal bir mücadeledir ve anti-kapitalist, anti-emperyalist bir karakter taşır.

6. Sınıf sendikacılığı sömürünün kaldırılmasından yanadır. Kapitalizmin iyileştirilip ıslah edilebilecek bir sistem olduğu görüşüne karşıdır. Yürüttüğü sendikal mücadelede, işçilere sınıf bilincinin kazandırılması, öncelikli hedefleri arasındadır. İşçi sınıfının sendikal mücadelesini ekonomik taleplerle sınırlayan, sömürüden pay almayı hedefleyen anlayışlarla ideolojik hesaplaşma içerisindedir.

B- Yönetim Anlayışı

1. Emperyalizme bağımlı egemen sınıflar tarafından çok çeşitli biçimlerde geliştirilen; işçi sınıfına, sendikal örgütlülüğe ve halka yönelen sömürü ve zulüm politikalarına, baskı ve saldırılara karşı, üyelerini aydınlatmak ve bilinçlendirmek, örgütlemek ve mücadeleye sevk etmek.

2. Başta sendikal sorunlar olmak üzere, işçi sınıfını ilgilendiren konulara ilişkin somut politikalar oluşturarak, sendika üyelerini, işçi sınıfını ve bir bütün olarak halkı bilinçlendirmeye ve harekete geçirmeye çalışmak.

3. Mevcut örgütlülüğü korumanın yanı sıra, örgütsüz işyerlerini tespit ederek, buların örgütlenmesi için doğru ve etkin politikaya sahip olmak ve bu politika doğrultusunda sürekli pratik adım arayışı ve girişimi içerisinde olmak.

4. Grev, direniş vb. durumlarda, işçi sınıfı saflarında mücadele ve dayanışma ruhunun geliştirilmesi ve direnişin büyütülmesi için, örgütlenme ve mücadelede aktif ve direngen bir tutum sahibi olmak.

5. Sendika kadrosu ve öncü işçi yetiştirme politikasına sahip, bu temelde üyelerinin sınıf bilincinin geliştirilmesi için düzenli ve sistemli eğitim çalışması yürütmek.

6. Sendikal örgütlülüğün işyeri organları durumundaki temsilcilerle, örgül komitelerle ve delegelerle, sistemli diyalog içinde olmak ve onları sendikal yönetim sürecine katma anlayışına sahip olarak, yönetimde kolektivist egemen kılmak.

7. Alınan bütün karar, uygulama ve harcamalarını açık tutarak, yaptıklarının hesabını üyelerine vermeyi, yönetim anlayışında açıklık ilkesinin gereği kabul etmek.

8. Tek tek bölgeler düzeyinde seçimle oluşturulacak sağlık, eğitim ve kültür komitelerinin çalışmalarının sendika, federasyon ve konfederasyon genelinde merkezileştirilmesini ve sendika imkânlarının ihtiyaçlar doğrultusunda dengeli dağılmasının gereğine inanmak.

9. Sendikal yönetimlerin örgütlenmesinde seçilmiş tüm yöneticilerin sorumluluk taşıması ve yönetme ile işlevli kılınması; seçilen herkesin sendika yöneticisi, kadrosu olma işlevi ve vasfını korumasına bağlı kalmak.

10. Yönetimi kitle inisiyatifi ile işlerli kılmak. Bu doğrultuda, gerek yönetime bağlı komitelerin oluşturulması, gerek işyeri temsilciliğinin aktif kılınması gerekse de işyeri işçi komitelerinin faal olması için gerekli olanak ve mekanizmaları yaratmak.

C- Örgütlenme İlkeleri ve Çalışma Tarzı

a) Demokratik Merkeziyetçilik

1. Bu ilke sendikalarda irade ve eylem birliğinin temelidir. Demokrasi ve merkeziyetçilik ayrılmaz bir bütündür. Sendikalarda salt "merkeziyetçilik" uygulanması yöneticilerin egemenliğine yol açar. Yalnızca "demokrasi" ilkesinin uygulanması ise sendikal disiplinin yok olmasını getirir.

2. En alt düzeyden en üst düzeye kadar tüm sendika organları demokratik seçimle işbaşına gelmeli, kontenjan ve atama uygulamaları reddedilmelidir.

3. Sendikal bürokrasiye karşı mücadelenin yolu ortak iradenin ürünü olan seçilmiş delegelerin yönetimi belirlemesidir. Sendika üyelerinin en üst yönetime kadar seçilebileceği gerçeğinden hareketle, bu konudaki tüm kısıtlamalara her zaman karşı olunmalıdır.

4. Kararların hazırlanması, alınması ve uygulanmasının denetlenmesinde kitlenin görüşleri alınır. Alt düzeydeki organlar üst organlara görüşlerini sunar, bilgi verirler. Üst düzeydeki organlar bu önerileri göz önünde bulundurmak durumundadır. Sendika yönetimleri ise kendi üyelerine ve alt organlarına raporlar yoluyla bilgi vermek zorundadır.

5. Üyeler sendikaya, azınlık çoğunluğa, alt organlar, üst organlara, üst organlar yönetim kuruluna, yönetim kurulu ise kongre ve genel kurula karşı sorumludur. Kararların oluşmasıyla beraber, azınlıkta kalanlar, görüşleri saklı kalmak kaydıyla çoğunluğun kararına uymak zorundadır.

6. Azınlıkta kalan üyelere karşı tasfiye değil, eğitim ve ikna yöntemleri uygulanır. Eleştiri-özeleştirme yöntemi en canlı biçimde işletilir. Sıradan üyeden en üst düzeydeki yöneticiye kadar tüm üyeler hata yaptıklarında özeleştirme ilkelerine uygun davranırlar. Eleştiri-özeleştirme olmadan sendikal demokrasi ilkesi hayata geçirilemez.

b) Kitle İniyatifi ve Denetimi

1. Kitlenin hem inisiyatif kullanma hem de denetim işlevini yerine getirebilmesinde, taşıyıcı rolü kitlelerden kitlelere ilkesi oynayacaktır. Bu ilkeye göre, sendika yönetimleri bütün konuları işçi kitlelerine götürmeli, onlarla tartışmalı, sonuç itibarıyla alınan kararları da kitleyle paylaşmayı bilmelidir.

2. Bu ilke kurumsal açıdan demokratik bir sendika tüzüğünün varlığı üzerinden anlam kazanacaktır. Bu düzenlemenin temel gereği, işyeri sendika organları ve temsilcilerinin işçilerin bağımsız iradesiyle yapılan

seçimlerle oluşturulması ve işlerliğe kavuşturulmasıdır.

3. Sendikal işleyişte kitlenin sendika yönetimini denetleyecek ve yönetme sürecine katabilecek mekanizmaları oluşturması ise söz konusu anlayışın esas yönünü oluşturur. Bunlar işyeri örgülünde şekillenir ve iş-yeri komitesi, grev, genel grev, toplu sözleşme, işçi sağlığı iş güvenliği gibi komiteler olarak yaygınlık gösterirler. Bu komiteleri işlevli hale getirmek, kitlenin yönetim sürecine katılması anlamında mihenk taşıdır.

4. Bu komitelerin oluşturulması ve işlerli kılınması, önlerindeki her türlü anti-demokratik anlayış ve bürokratik engelin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür.

5. İşyerinin örgül komiteleri, kitle katılımının sağlandığı, sınıfın güç ve irade olarak örgütlendikleri yerlerdir. Dolayısıyla bunlar oluşmakla kalmaz, aynı zamanda bu araçlarla kitlenin harekete geçirilmesi de hedeflenir ve sağlanır. Bu harekete geçiriliş hem haklarını almak ve güçlerini korumak için burjuvaziye karşı hem de bürokrataşan, hantallaşan ve sınıf mücadelesinden kopan sendika yönetimlerine karşı geliştirilmelidir.

c) Seçme ve Seçilme Hakkı

1. Bütün yönetim organlarının oluşturulmasında demokratik seçimi esas almak, her türlü kontenjan ve atamaya karşı çıkmak. Sendikaya üye olan her işçinin yönetime seçilebileceği gerçeğine bağlı kalmak.

2. Oy kullanma hakkı olan delegelerin, üyelerin iradeleriyle seçilmek yoluyla kongre veya genel kurula gelmiş olmalarını ön görmek. Seçilmemiş doğal delegelerin, bu kurullardaki seçimlerde oy hakkı kullanmasına karşı çıkmak.

3. Yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeleri, gözlemci delege olarak genel kurul ve kongreye katılırlar. Seçilme hakları olmalıdır, ancak seçme hakları olmamalıdır. Seçme hakkına sahip olmak yeniden delegelik seçimine girerek delegelik hakkını kazanmakla mümkündür.

d- Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Eğitim Programı

a) Toplu İş Sözleşmesi

1. İşkolları düzeyindeki merkezi toplu sözleşme anlayışını reddetmemekle birlikte günümüzde bu görüşmeleri tek tek işyerleri nezdinde yürütmek

2. Toplu iş sözleşme taslağının en geniş katılım ile işçiler tarafından belirlenmesinin koşullarını yaratmak.

3. Toplu iş sözleşmeleri için işyerlerinde komiteler oluşturmak ve bu komite temsilcilerinin sözleşme görüşmelerine, sendika yöneticileri ve temsilcilerle beraber katılmasını sağlamak.

4. Toplu iş sözleşmelerinin nihai olarak işçilere danışılmadan bağtlanmasını reddetmek. Görüşmelerdeki son durum hakkında bilgi vererek, sözleşmenin imza için işçilerin onayına sunulmasını sağlamak.

b) Grev

1. Sınıfın ekonomik-demokratik alan faaliyetinde, diğer bir deyimle sendikal mücadelesinde, grev en etkili silahıdır. Bu etki gücünü yaratan direniş ve mücadele şartları sayesinde ki, grev aynı zamanda işçi sınıfı için savaş okuludur.

2. Grev örgütlenmesinde ekonomik mücadele ve siyasi mücadelenin kaynaşmasından oluşan sınıf sendikacılığı anlayışıyla hareket edilmelidir.

3. Grev konusundaki kararın işçiler tarafından verilmesini zorunlu görmek ve sonuçlandırırken de yine işçilerin kararını esas almak gerekir.

4. Bu silahı protokol eylemine dönüştürerek işlevsiz hale getiren her türlü anlayışa karşı çıkılmalı, karar ve biçimini belirleme adına yegane yöntem olarak, bütün işçilerin katılacağı referandum savunulmalıdır.

5. Grevin başarıyla yürütülmesi için bir komitenin varlığı gerekli görülmeli, bu komitenin demokratik biçimde oluşturulması ve grevi yönetmesi sağlanmalıdır.

6. Genel Greve ilişkin politikamız daha hassas olmak durumundadır. Hâkim sınıfların saldırılarına karşı koyma ve belli hakların elde edilmesinde daha etkili bir güce sahip olan Genel Grev, her koşul ve durumda gündemleştirilecek ya da desteklenecek bir talep değildir.

7. Genel Grev, sınıf hareketine önderlik eden güçlerin politik yönelimi ile süreçteki yarar ve zarar hesabının doğru biçimde yapılması suretiyle gündeme taşınmalıdır.

8. Genel Grevle işçi ve emekçilerin şartlarında büyük oranda düzelleme gerçekleşeceği, dahası düzenin değişimi yolunda adımlar atılacağı hayallerinin yayılmasına izin verilmemelidir.

c) Eğitim Programı

1. Eğitim programının öncelikli hedefi, işçileri bilinçlendirerek mücadeleye nitelikli kadrolar kazandırmaktır. Bu, teorik eğitimle pratiğin kaynaştırılması suretiyle mümkün olacaktır. Grevler, direniş ve işgaller, eğitim sürecinin en güçlü zemini olarak ele alınmalıdır.

2. Eğitim programı, sınıf sendikacılığına ilişkin yaklaşımı bütün açıklığıyla kavratmakla beraber, onu yozlaştıran ve saptıran sendikal anlayışların sınıf işbirliği, uzlaşmacı yüzünü de deşifre etmelidir.

3. Eğitim programı, üretimin yöneten olması bilincini yerleştirmeyi hedeflemelidir. Bu anlamda yapılacak eğitim, demokrasi mücadelesinde işçilerin üzerine düşen görevleri ortaya koyan bir içerik taşımaktadır.

4. Eğitim programı, işçi sınıfının tarihsel rolü ve konumu, insanlık ve toplumların tarihi süreci ile geleceğine dair bilimsel öngörülerini içeren dersleri de kapsamına almalıdır.

5. Eğitim programı, işçi sınıfını ortak

davranış etrafında toparlayarak, sınıfın birliğini ve işçilerin enternasyonal dayanışmasını sağlamayı hedeflemelidir.

Bu çerçevede etkinlikler, paneller, direnişte olan işçilere yönelik destek ziyaretleri, eylemleri, dayanışma çalışmaları vb. örgütlenmelidir.

6. Eğitim politikası süreklilik kazanmalı ve sistemlilik arz etmelidir.

d- Komiteler ve Temsilcilikler

a) Yönetime Bağlı Komiteler

Aşağıda sıralanacak olan komiteler işkolumun özgünlüğüne göre artırılabilir. Ancak bunlardan herhangi birine sendika tüzüklerinin izin vermediği koşulda, tüzük önerisinde bulunulmalı, bunun sağlanamadığı durumlarda aynı içerikte komisyon faaliyeti önerilmelidir.

1. Örgütlenme Komitesi

Sendikanın örgütlü bulunduğu yerlerdeki gelişim süreciyle yakından ilgilidir. Üyeliklerin durumunu izlemek, istifalarla ilgilenerken nedenlerini sorgulamak ve önlenmesi için gerekli çalışmalar içine girmek başlıca uğraş konusudur. İş kolundaki sendikasız işyerlerini tespitle buralara dönük çalışmalarda bulunur. Taşeron faaliyetleri ve kapsam dışı çalıştırmaya karşı mücadelenin aktif bir bileşeni olmak durumundadır. Sendikalarda kitle denetimi ve inisiyatifinin yaşam bulmasına özen gösterir.

2. Basım Yayın ve Eğitim Komitesi

İşçilere sınıf mücadelesi, sınıfın sorunları ve sendikacılık konusunda bilgi aktarılması ve politik bilinç açılması amacıyla, belli bir program dâhilinde eğitim verilmesini sağlar. Bu amaçla birimler oluşturur, seminerler düzenler, yayınlar çıkarır, panolar hazırlar. Merkezi yayınlar, kitap, CD, kayıt ve broşürlerinden başka diğer yazılı ve görsel belgelerin de işçilere ulaştırılması için çalışmalar yürütür.

3. Sosyal İşler ve Dayanışma Komitesi

İşçiler arasında sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve dayanışma duygularının güçlendirilmesini hedefleyen çalışmalar yürütür. Sanat ve kültür faaliyetlerini de bu kapsamda ele alır. Bunun için gerekli belge ve araçların (kitap, gazete, dergi, bülten, TV, video, film, slayt, tiyatro, pano vb.) temin edilmesi ve kullanılması için çalışmalar yürütür.

4. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Komitesi

Konuya ilişkin işçileri eğiten ve hak arama bilinci kazandıran çalışmalar yürütür. Sorunlu işyerlerini tespit ederek bunlara karşı mücadele başlatılması amacıyla sendika yönetimlerine öneri götürür. Soruna ilişkin araştırmalar yaparak eğitici yazılı ve görüntülü yayınlar hazırlar.

b) İşyeri İşçi Temsilciliği ve İşçi Komiteleri

1. İşyeri İşçi Temsilciliği

1. Gerek sendikaların gözü, kulağı ve

sesi olmaları, gerekse de işçilerin hem sendikal, hem de işyeri sorunlarının takipçisi ve denetçisi olmaları nedeniyle, işyeri işçi temsilcilerinin rolü ve konumu son derece önemlidir.

2. Temsilci, işçi sınıfını ilgilendiren yasa, tüzük ve yönetmelikleri bilmeli, yanlış uygulamalara karşı çıkararak doğruları hakim kılmak için mücadele etmeli, üyesi olduğu sendikanın sınıf mücadelesindeki yerini daha ilerilere götürmek için çaba göstermeli ve sendikanın her türlü faaliyetine aktif olarak katılmalıdır.

3. İşyeri işçi temsilciliği seçimle oluşturulmalı, işçiler temsilcilerini demokratik usullerle belirlemelidir.

4. İşyeri işçi temsilcisi, işçilerin hak ve menfaatlerini korumak, kollamak ve geliştirmekle yükümlüdür. İşyeri işçi temsilcisi hem sendikayı hem de işçileri temsil etme ikili görevini yerine getirirken esas yönün işçilerden yana olduğu bilincinde hareket etmeli, sınıfa aykırı tutum içerisinde sendika bürokrasisine tavır alabilmelidir.

5. İşyeri işçi temsilcileri, toplu iş sözleşmeleri aşamasında, üyesi bulunduğu sendikayı sıkı bir denetim altında tutmalı, işçilerce hazırlanan sözleşme taslağına sahip çıkarak savunulmasını sağlamalıdır.

6. İşçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili yasa, tüzük, toplu sözleşme gibi bağlayıcı hükümlere işverenin uymasını sağlamalı ve bunun için her türlü tedbiri almalıdır.

7. İşyerinde doktor ve sağlık elemanlarının bulunmasını ve ilk yardım ve acil servis gibi olanakları sağlamalı, denetlemeli ve bunların yetkin olmalarını sağlamalıdır.

8. Sendikada sürdürülen seminerlere düzenli biçimde katılmalı, olanaklı durumlarda işçileri de buna seferber etmeli, aksi halde işçileri kendi bilgilendirmelidir.

9. İşyerinde belirli saatlerde ortamını oluşturarak siyasal, sosyal, güncel konularda tartışma açmalı ve sohbet toplantıları düzenlemelidir.

10. Sendikaların çıkardığı dergi, broşür ve bültenleri düzenli olarak işçilere dağıtıp, okunmasını sağlamalıdır.

11. İşçileri ilgilendiren tüm konularda yayın, broşür vb. çıkarılmasının yanı sıra, işyerlerinde düzenli aralıklarla duvar gazetelerinin çıkarılması için teknik hazırlık yapılmasına ve etkinlikler düzenlenmesine çalışmalıdır.

2. İşyeri İşçi Komiteleri

1. İşyeri komiteleri yasalarla bağlı değildir, gücünü ve meşruiyetini doğrudan doğruya işçilerin katılımı ve eylemlilik halinden alırlar. Sendikalara ve temsilciliklere oranla çok yönlü ve faal, dinamik ve esnek olma gibi üstünlükleri vardır.

2. İşyeri komiteleri, çalışanların sorunlarını kendi çabalarıyla çözmeye yönelik örgütlenmeler olduğu için, işçilerin birilerine bel bağlama, bekle gör tavrına girme, parmak işaretleriyle yönetilme, yasalara riayet etme vb. gibi alışkanlıklarının kırılmasında

önemli roller oynayabilirler ve onların kendi sorunlarına karşı duyarlı davranmaya, kolektif tavır almaya, örgütlülük fikrini benimsemeye ve geliştirmeye yöneltebilirler.

3. İşyeri komiteleri, yasal olanakların bütünüyle ortadan kalktığı grev, toplu sözleşme, sendikal örgütlenme vb. hakların silindiği koşullarda doğabilecek tüm sendikal boşlukları asgariye indirebilme ve bu hakları yasal zeminleri aşarak fiilen uygulanabilir duruma getirebilirler/getirmelidirler.

4. İşyeri komiteleri, gerici, sarı ve bürokratik sendikalarla çatışma içine girebilir, bunları zorlayabilir ve değiştirilmesinde aktif rol oynayabilirler. Sendika ağlarının ve devletin bu komitelere karşı geliştirebileceği her türlü komplo, yozlaştırma girişimlerine karşı son derece duyarlı olunmalıdır. Bu nedenle de komitelerin mümkün olduğunca çok sayıda işçiden oluşması ve tüm işçileri kucaklaması istenmeli ve bunun için azami çaba gösterilmelidir.

5. İşyeri komiteleri, yapısal açıdan basit olmaları nedeniyle kolaylıkla anlaşılabilir ve kurulabilecek olan örgütlenmelerdir. Bugün işyeri komitelerinin bir gerçeklik haline gelebilmesinin koşulları hafife alınamayacak ve yadsınamaz ölçüde vardır. Bunların kurulabilmesi için her yerde ve mutlaka "sınıf bilinçli işçilerin" olması gerekmektedir. Böyle bir yaklaşım, sınıfın nesnel konumuna ve ihtiyaçlarına uygun değildir.

6. İşyeri komiteleri; mücadelesi, fedakârlığı, yaratıcılığı ile kendisini işçi kitesine kabul ettirmiş kişiler arasından ve mutlak biçimde seçimle oluşturulmalıdır. Atama usulüne kesinlikle karşı çıkılmalıdır.

7. Bu komiteler işyeri bünyesinde acil, yapısı farklı dönemlerde meydana gelen pratik faaliyetlerin çözümü için sayısal olarak çoğaltıp küçültülebilir. Bu taktiksel olarak meydana gelebilen bir durumdur. Örneğin, toplu pazarlık dönemlerinde "toplu pazarlık komiteleri", grev aşamasında "grev komiteleri" gibi. Fakat bu komiteler esas olarak sendika bünyesinde ve sendika ile birlikte işyeri temsilciliğini de içinde alan kalıcı işyeri sendika komiteleri bünyesinde ele alınmalıdır.

8. Bu komiteler kendi bildiğini yapan başına buyruk bir örgütlülük olmamalıdır. Sendikanın bir organıysa (ya da sendikal örgütlülüğün bir parçasıysa) sendikanın üstünde bir organmış gibi davranmamalıdır. Özellikle sendika içi demokratik işleyişte bir baskı grubu olma özelliğine sahip olmalıdır. Çatışmanın derinleşmesi, zıtlışmanın keskinleşmesi durumunda doğrudan seçimler yoluyla tıkanmış alan hangisi ise o alanın yönetici kadrolarını değiştirerek bir çalışma temposu yaratmalıdır. Bunun içindir ki bu komiteler, seçimler yoluyla birden çok komiteler yaratıp, sayısal olarak çoğalan, gerektiğinde dağılıp küçülen fakat genel miktarında azalma göstermeyen bir esnekliğe sahip olmalıdır.

Mücadele sürüyor, sonuç alıncaya kadar da durmak yok

Kadıköy Belediyesi'nde Toplu İş Sözleşmesi süresinde yaşananlarla ilgili olarak Genel-İş Sendikası Anadolu Yakası 1 No'lu Şube Başkanı Şahan İlseven'le DDSB olarak yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

DDSB: Toplu İş Sözleşmesi ile ilgili sürecin nasıl başladığını özetleyebilir misiniz?

- Şubat 2008'de başlayan görüşmeler başlangıçta iyi gidiyordu. İdari maddelerde her şey istenilen boyutta hızla kabul ediliyordu. Hatta "bu süreci erken bitirip örnek bir sözleşme ile noktalarız" denmişti. Özellikle Başkan Yardımcısı sözleşmeyi başından sonuna kadar izlemiş ve "sözleşme Mart ayı içerisinde biter, biz de rahatlarız" demişti. Gerçekten de idari maddelere katkı sunarak bitirdik sözleşme sürecini. Hatta 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü bile izinli sayılacaktı. Ancak daha sonraki görüşmede memurların; "Eğer onlar izinli sayılırlarsa, biz de izin isteriz" diye itiraz etmelerinden dolayı iptal ettiler. Sonuçta bizim teklifimize karşın önerileri; ücret zammı olarak %1 ve taban yevmiye Kadıköy'de zaten yevmiyelerin yüksek olmasından dolayı vermeyeceğiz oldu. Böylece toplantı bitti. Arabulucu dönemi başladı. Fakat ardından da birşey çıkmayınca bizi iki defa ayrı ayrı çağırdılar. Bir ara Belediye Başkanı **Selami Öztürk** ile görüşmemizde "bu toplu iş sözleşmesi bitmeli hem de greve çıkmadan" dedi. Biz de "tabii ki bitmeli" dedik, "ama bazı konularda anlaşma sağlarsak" diye ekledik.

En son yine Başkan Yardımcısı **Mustafa Demircan** ile görüştük. Fakat önerileri sözleşmeyi bitirme amaçlı değildi. Sözlerini "Kadıköy işçisi greve çıkmaz, siz onları greve çıkaramazsınız. Ben hepsiyle konuşur ve size yüksek

ücret veriyorum, fakat sendikanız kabul etmiyor derim. Panolara bordrolarını asarım. Sizinle birlikte olmazlar. Yalnız kalırsınız. Kadıköy'de grev mrev olmaz" şeklinde noktadılar. Bu duruma karşı biz de şube ve sendika olarak kendi aramızda bir toplantı yaptık. Kararlı olduğumuzu kendilerine belirttik. Zaten toplu iş sözleşmesi sürecinde bütün birimleri dolaştık. Tek tek işçi arkadaşlarla görüştük. En sonunda genel toplantı yaptık. Süreci paylaştık ve bu konuda kararlı olduğumuzu ifade ettik. Son görüşmemizde bize 66.00 YTL taban, %10 ücret zammı teklif ettiler, fakat kıdem yok dediler. Kabul etmedik. "O zaman greve çıkıyoruz" dedik. Bütün işçi arkadaşlar bizi bekliyorlardı. Bir açıklama yaptık ve gelişmeleri anlattık. Başkan yardımcısını alkışlı ve ıslıklı protesto ettik.

- Grevi değerlendirebilir misiniz bize?

- Gece işçi arkadaşlara mesaj çektik görüşmeden olumlu sonuç alınmadığını ve greve çıkacağımızı belirten. Oradan sendikaya geçtik ve basına haber ulaştırdık. Sabah tüm işçi arkadaşlar toplandı. Herkes kendi görevini biliyordu. Önceden hazırlanmıştı. Pankartlarımızı astık ve hareketlilik başladı. Bu arada binanın etrafı polislerle çevrilmişti. Genel Merkez'den gelen iki yöneticimiz de açıklamalarda bulundular ve grev başladı. Zaman zaman işverenlerin saldırıları karşısında görevli bütün arkadaşlarımızı tavrı koyarak netliklerini gösteriyorlardı. Grevin ilk günü olmasına karşın oldukça coşkulu idi. Grev günü kitle örgütleri, siyasi partiler, basın mensupları, kısacası emek yanlısı birçok kurum ziyaret etti bizi. İmza defteri açtık, oldukça fazla imza atıldı. Akşam bazı görüşmeler oldu, telefon ile arayanlar grevin bitmesi ve anlaşmanın olmasını talep ediyorlardı. Biz "elbette olur, ama istediğimiz şartlarda olursa" dedik.

Basın açıklamasından sonra Kayışdağ'ından gelecek işçi arkadaşları bekledik. Çünkü orada bulunan yaklaşık 300 civarında üyemiz vardı. Binanın bahçesinden Evlendirme Dairesi'nin oradan aşağıya yani Hasanpaşa Merkez Bina çevresinde pankart ve flamalarımızla bir yürüyüş gerçekleştirdik. Çok güzel oldu ve sloganlarımız oldukça coşkuyla atıldı. Tekrar binanın çevresinde toplandık. Saatler ilerlerken merkez binada akşam bulunan işçi arkadaşlara yönelik bir konuşma yaptık. Saat gece yarısını geçmişti. İçeride durum değerlendirmesi yaparken işverenler geldi ve işçilerin gitmesini, sadece dört kişinin kalmasını istediklerini belirttiler ve burayı terk edin dediler. Bu arada biz bina içinde arkadaşlarla konuşurken "Başkan sizi çağırıyor, gelin sözleşmeyi imzalayacak" diye haber geldi.

- Grev daha bir gününü doldurmadan yapılan toplu sözleşmeyi akartır mısınız?

- Biz yevmiye tabanı 66, 25 Ykş kıdem dedik. Birinci yılda anlaştık, ancak ikinci yıl için çok tartıştık, enflasyon üstüne % 10 dedik "olmaz" dediler, % 9 dedik "olmaz" dediler, % 8'de ısrar ettiler. Ben dışarıya çıkarak orada bulunan işçilere; "Arkadaşlar, Başkan birinci yıl yevmiye tabanı 66, kıdem 25 Ykr, % 10 zam ve de ikinci yıl % 8 zam diyor, ne diyorsunuz? Hem bütün arkadaşlarımız burada yokken sorun olmaz mı? Bekleyelim bu şekilde yaparsak doğru olmaz, çünkü biz bütün işçi arkadaşlarımızla birlikte yapacağız demiştik" dedim. Ancak kabul edildi sonuçta ve "biz burada olmayanları ikna ederiz" denildi ve imzalamamızı istediler. Tekrar içeri girdim, el yazısı ile tutanak hazırladı ve birinci tutanakta taban % 9 yazıldı, ikinci yıl için ise kabul etmedi. Yeniden yazdırdı. Birincisini Temizlik İşleri Müdürü Hasan Tapan yazdı. Fakat bunu kabul etmeyince yeniden yazdırdı. Bunu da Fen İşleri Müdürü yazdı. "Ben yazarım"

dedim kabul etmediler, yazarken de taban yerine yevmiye yazdılar.

Biz buna itiraz ettik, o ara taban da aynı yevmiye de aynı dediler ve o şekilde imza atıldı. O ara dışarıda bir kargaşa oldu ve ben dışarı çıktım. Üyelerimizden biri bizim bölge başkanına vurmuş. Oradakiler araya girerek olayı durdurmuşlar. Tekrar içeri girdim, henüz imza atmamıştım, biraz düşündüm, özellikle ikinci yıl beni çok düşündürdü. O sırada % 5'e düşürürüm vs. deyince işçilerimiz de bana "başkan % 8'e imza at" dediler. Ben de attım. Böylece oyun bitmiş oldu. Daha sonra tutanağı da almadan Başkan da gidiyordu ki, sekreter arkadaş elle yazılmış olan tutanağı başkandan aldı. Ertesi gün sendikaya gelince temsilci arkadaşım bana "Başkan, tutanak yanlış" dedi. Ve tüm yevmiyelerin 66'ya çekilerek % 10, 25 Ykş ve ikinci yıl % 8 dedi. Bunun çok kötü bir oyun ve tuzak hazırladıklarını görmüş olduk. Çünkü biz de 66'nın üzerinde yevmiyeler var. Bunları 66'ya indirmek tamamen işçi arkadaşların yevmiyelerine saldırıdır. Bunu uygulamaya çalışıyorlar. Bu konu ile ilgili defalarca görüştük, ancak henüz netice almış değiliz.

- Bundan sonrası için ne düşünüyorsunuz?

- Mücadelemiz sürüyor, araya bayram tatilinin girdi ancak diyaloglar devam ediyor. Henüz bir netlik yok. İşveren de kararlı görünüyor, ancak biz de kararlıyız. Bu tarzda bir anlaşma olmadı, konuşma hiç olmadı. Olan tek şey bizim Kadıköy'de grev yapmamız ve bunun sonucunda birçok arkadaşımızın sürgün edilmesidir. Bunun anlamı "siz grev yaparsanız, biz de size bunları yaparız"dır. Mücadele sürüyor, sonuç alınıncaya kadar da durmak yok. Biz sendika olarak yasal haklarımızı kullanarak mücadelemizi sürdürürken aynı zamanda eylemlerimize de devam edeceğiz ve etmeliyiz. Kazanıncaya kadar...

Günümüzün kont Drakula'sı olan kapitalizm, kanlı iktidarını işçilerin cesetleri üzerinden yükseltiyor

“Sermaye ölü emektir ve ancak vampir gibi canlı emekle yaşayabilir ve ne kadar çok emerse o kadar çok yaşar.” (Kapital Cilt I sayfa 290)

Tuzla tersanelerindeki işçi cinayetleri, ağır çalışma koşulları ve sefalet içindeki yaşam herkesin gözü önünde yaşanmaya devam ediyor. Tersane sahipleri ve devlet yaşananları kanıksatmak ve gündemden düşürmek için her türlü yolu deniyor. Tuzla tersanesinde yaşananların kapitalizmin aşırı kâr hırsının insanların yaşamlarının hiçe saymasının bir sonucu olduğunu söylemeye çalışıyorlar. Tüm bu yaşananlar sistemin temel niteliğinden kaynaklanmaktadır. Başbakanın 19 Haziran'da sorunların “çözümü” için yaptığını söylediği toplantı da bu gerçekleri gizlemenin bir adımı olarak gündeme gelmişti. Toplantı sonunda yapılan açıklamalardan bu durum daha net ortaya çıkmıştır.

Kapitalizmin, meta üretiminin egemenliği üzerine yükseldiğini biliyoruz. Ama kapitalistin esas amacı meta üretmek değildir. Kapitalistin esas amacı kâr elde etmek ve bunun sonucu sermaye birikimini artırmaktır. Bunu da ancak emeğin sömürü derecesini artırarak gerçekleştirebilir. **“Kapitalist üretimin amacı, sermayenin kendini genişletmesi, yani artı-emeğin ele geçirilmesi, artı-değer kâr üretimidir.”** (1) Kapitalist, emeğin sömürüsünü iki yoldan; iş gücünün uzatılması, emeğin yoğunlaştırılması ile yükseltilebilir.

Emek-gücünün fiyatı diğer tüm metalarda olduğu gibi, üretimi için gerekli olan **toplumsal emek miktarıyla** belirlenir. Bu nedenle ücret, emek-gücünün devamı için beslenme, giyim, barınma vb. gereksinimlere yapılan harcamaların toplamıdır. Kapitaliste iş gücünü satan işçinin bu gereksinimlerini karşılamak için harcadığı zaman **gerekli-emek** zamanı ve bu süreçte harcadığı emeğe de **gerekli-emek** denmektedir. Bu üretim süreci bu aşamada sadece **değer** üretir. Kapitalistin artı-değer elde etmesi için işçi çalışmaya ve emek-gücünü harcamaya devam eder ama emeği artık gerekli-emek olmadığı için işçinin kendisi için bir değer yaratmaz. İşçi bu süreçte artı-değeri yaratır. İş gününün bu kısmı artı-emek zamanını bu süreçte harcanan emek de artı-emeği

oluşturur. Ve kapitalist, işçinin emeğinden daha fazla artı değeri gasp etmek için artı-emek zamanını artırır. İşçinin sürekli-emek zamanını, kendisi için artı-emek zamanına dönüştürür. Bunun için işçinin dinlenme ve yemek sürelerinde indirim uygular. Artı-emek zamanı yalnızca iş gününün uzatılmasıyla değil, aynı zamanda emeğin yoğunlaştırılması yoluyla da elde edilir. Böylece işçinin aynı koşullar ve zaman içerisinde eskisinden daha fazla üretim yapması sağlanır.

Tuzla'da sömürü boğazına kadar

Kapitalizmin bu yapısal özelliklerinin en vahşi şekilde Tuzla tersanelerinde uygulandığını görüyoruz. Kapitalistin esas amacının kâr elde etmek olduğunu, gasp ettiği artı-değerin miktarını artırmak için her şeyi yaptığını belirtmiştik. Tersane sahipleri de en başta var olan işsizler ordusunun çalışanlar üzerinde bir tehdit aracı olarak kullanarak iş günü satmalarına uzatarak elde ettiği mutlak artı-değeri kasasına kâr olarak indiriyor. Tersane işçilerinin kendi ifadeleriyle genel çalışma saatleri sabah 08.00 ile 22.00 arası; yani 14 saat çalışmaya zorlanıyorlar. Bu da haftada 98 saat yapmaktadır.

Ağır işkollarında haftalık çalışma süresinin 37,5 saatle sınırlandırıldığı düşünüldüğünde sömürünün boyutu çok daha iyi görülecektir. Bu yöntemle işçinin ödenmemiş emek zamanı devamlı artı-emeğin zamanından elde etmektedir. İş gününün aşırı uzatılmasından doğan artı-emeği yağmalayan ka-

pitalist bunu kâr olarak kasasına aktarır.

Ama bu vahşi sömürü tersane sahiplerinin azami kâr hırsını gidermek için yeterli değildir. Nispi artı-değeri de nasıl artırdıklarını tersane işçilerinin yaşamlarından öğrenelim. “Gemilerin kesim aşaması blok haline gelmeden bir takım parçaların birleştirilme kısmına ön imalat adını veriyorlar. Eskiden ön imalat denilen bir kısım vardı. Bir geminin ön imalatının yapımı normal koşullarda üç ay sürüyordu. Daha sonra bunu iki aya indirdiler, sonra 45 güne, sonra bir aya. Yani ne oldu; biz üç ayda çıkaracağımız işi bir ayda çıkarır olduk” (2), “Gemide açıkta denizin ortasında

çalışan arkadaşlarımız var. O işçiler 10 gün gemide kalıyor. Belli bir günde oradaki işi bitirmesi gerekiyor. Uykusuz, susuz. Belki de aç...” (3) Bu anlatılanlar tersanelerdeki yaşamın nasıl bir sömürü düzenine bağlandığını ortaya koyuyor. İşçilerin yemek ve dinlenme saatleri de gasp ediliyor. İşçiler yemeğe yetişmek için ko-

şarak gitmek zorundalar. Şanslı olanlar yemekten sonra dinlenecek 5 dakikayı bulabiliyor. Çay saatleri ya kaldırılmış ya da çok kısa zaman aralıklarına sıkıştırılmış. Tersane sahiplerinin işçilerin dinlenme hakkından günde 1 dakika çaldığını düşünelim. 40 bin işçinin çalıştığı tersanelerde bu 40 bin dakika eder. Yani yaklaşık 667 saat eder. 8 saatlik bir iş gününden hesaplırsak 8,3 iş günü eder. Tersanelerde işçilerin çalınan dinlenme sürelerinin çok daha fazla olduğu biliniyor. Bu da kapitalistlerin kârlarını artırmak için her türlü yöntemi denemekten

kaçınmadıklarını bir kez daha ortaya çıkarıyor. “Kör ve önüne geçilmez tutkusıyla, artı-değere duyduğu kurt açlığı ile sermaye, iş gününü yalnız manevi değil fiziksel en üst sınırını da çiğner...”

İş gününün sınırlarını belirleyen emek gücünün normal varlığını sürdürmesi değildir; bu sınırlar, işçinin dinlenme zamanının sınırı ne kadar ezici, zorunlu ve acılı olursa olsun, emek gücünün günlük olanaklı olan en üst düzeyde harcanması ile belirlenir. Emek gücünün ömrünün uzunluğu sermayeye vız gelir. Onu ilgilendiren tek şey bir iş günü boyunca akışı sağlayabilecek azami emek-gücüdür. Bu amacına, tıpkı aç gözlü bir çiftçinin, toprağın verimliliğini tüketerek ondan elden geldiğince fazla ürün koparması gibi, işçinin yaşamını kısaltarak ulaşır.” (4)

Doymak bilmez açgözlülük

Bu şekilde iş gücü değerinin çok altında bir ücretle, iş gününün olabildiğince uzatıldığı ve emeğin olabildiğinde yoğunlaştırıldığı bu sömürü düzeninin kapitalistlerin aşırı kâr hırsını karşılayacağını sanıyorsanız yanılıyorsunuz.

Ücretleri iş gücünün değerinin altında tutmanın yanında iş güvenliği tedbiri masraflarını ortadan kaldırmak kârını yükselttiği için kapitalistin çıkarıdır. Kapitalistler iş gücünün ücretlendirileceği oranı belirleme ve iş güvenliği maliyetini karşılama, kârlarının ortalama düzeyin altına düşmesine yol açacak her şeyden uzak dururlar. Kâr oranı, artı-değerin, yatırılan toplam sermayeye oranıdır. Kâr oranı değişmeyen sermayenin, değişen sermayeye oranına tabi olarak da değişir. Bu ikisi arasında ters orantı vardır. Yatırılan sermaye açısından, sermayenin, üretim araçları, hammadde, yardımcı malzemeler ve iş aletlerine temsil edilen kısmı, üretim süreci sırasında miktar bakımından bir değer değişimine uğramadıklarından sermayenin bu kısmına **değişmeyen sermaye** denir. Diğer taraftan sermayenin emek-gücüne yatırılan kısmı, üretim sürecinde bir değer değişimine uğrar. Harcanan canlı emeğe yatırılan bu kısım, değerinin bir eşdeğerini yeniden ürettiği gibi, bir fazlalığı da, değişen koşullarda bir artı-değeri de üretir. Sermayenin bu kısmına da **değişen sermaye** denir.

Kapitalist uyguladığı vahşi sömürü ile değişen sermayeyi yani iş gücüne ödediği ücreti olabildiğince aşağıya çektiği gibi aynı şeyi değişmeyen sermaye açısından da yapar.

“Yerde ve binada yapılan tasarrufun işçileri daracak yerlerde, üst üste sıkıştırdığı çok iyi bilinir. Bu yetmiyormuş gibi, bir de havalandırma araçlarından da tasarruf edilir. Uzun çalışma saatleri ile bir-

hiç yok ya da sadece bir tane. O da yasal olmayan şekilde sonradan yapılmış. Lavo-bo, banyo yok. Sıcak suyu düşünmek bile abes. Eski ranzalar ve vıcık vıcık yataklar...” diyerek işçilerin hangi koşullarda yaşamaya zorlandığını bir kez daha gözler önüne sermiş oluyor. Ve işçiler buraya aylık 1400 YTL kira ödemek zorunda kalıyor. 20 kişi kaldıklarından kişi başına 70 YTL kira ödüyorlar. Kapitalist birikimin

ve yaşamının bir değeri yoktur. Onun tek derdi gasp ettiği artı-değeri ve sermaye birikimini artırmaktır. Bu gerçeklere rağmen tersane sahipleri ve AKP hükümeti olayları Tuzla’daki birkaç işyerini münferit olarak nitelemeye ve ölümlerin nedeni olarak işçileri suçlamaya çalışıyorlar. Diğer taraftan da Tuzla’daki işçi cinayetlerini normalleştirmek için bu ölümlerin tersaneler gibi tehlikeli işlerin yapıldığı yerlerde olağan olduğunu söylüyorlar. GİSBİR Başkanı Murat Bayrak “Zaten ağır iş yapıldığı için tersanede senede 5–6 ölüm olması işin doğası gereğidir” diyerek işçi ölümlerini kanıksatmaya çalışıyor. Başbakan’da “İş kazalarına bağlı ölüm ve yaralanma olayları maalesef oluyor. Yani, hiçbir gemi kazasının olmadığı, ölümlerin olmadığı gemi inşa sanayi dünyada yok” diyerek bir taraftan tersane sahiplerine desteğini açıklarken diğer taraftan işçi cinayetlerindeki payını da itiraf etmiş olmaktadır.

Patronlar için çözümler

Tuzla tersanelerindeki bu sorunları “çözmek” üzere konuya el atan ve 15 Haziran’da bir toplantı düzenleyen Başbakanın, toplantının sonuçlarının açıklanmasıyla neleri amaçladığı gün yüzüne çıkmış oldu. İşçi cinayetlerinin, işyerlerindeki çalışma ve yaşam koşullarının çözümünün “hedeflenmediği” toplantıda tersane sahiplerinin sömürülerini daha da artıracak kararlar alındı. İşçi sorunları maskesi ile toplantının gerçek amacı gizlenmeye çalışıldı. Tuzla tersanelerinin bulunduğu bölge Endüstri Bölgesi yapılacak, bu konudaki mevzuat düzenlemeleri de acilen gerçekleştirilecek. Yapılan bu toplantıda Başbakan ruhsatlı olan ter-

sane sayısının azlığından şikâyet etmişti. Tuzla tersanelerinin endüstri bölgesi olması kararı bu alandaki patronlara yeni olanaklar sunuyor. Patronlara vergisiz, harçsız bir ortam, adeta dikensiz gül bahçesi sunuluyor. Endüstri bölgelerinde iş yapacak olanlar belirli bir süre kurumlar ve gelir vergisinden muaf tutuluyorlar. Geçici vergi ile gelir vergisi mükelleflerinin ödediği stopajı da vermiyorlar. Bakanlar Kurulu kararıyla daha önce iptal edilmiş onay, izin ve ruhsatların hiçbir anlamı kalmıyor. Böylece tersane sahiplerinin ruhsat sorunu da ortadan kalkıyor. Yani Başbakanın ruhsatlar konusundaki “uyarısı” göz boyama dışında bir anlam taşıyor. Daha önce mahkeme kararı ile ruhsatı iptal edilen ve durdurulması kara-

rı verilen ABD’li Cargill şirketi de bu şekilde üretimini sürdürmeye devam etmişti. Bu kararlar artık tersane sahipleri elde edecekleri ek kârların hesabını yapmaya şimdiden başlamışlardır.

Tuzla tersanesindeki “alan sıkışıklığını” çözmek için Yalova bölgesi başta olmak üzere diğer sahillerde yeni kurulan tersanelere kapasite kaydırılması için çalışmaların yapılması da bu toplantıda kararlaştırıldı. Bu hiçbir sorunu çözmeyeceği gibi kurulacak diğer tersanelerde Tuzlalaştırılacaktır. Aksi düşünülemez, çünkü kapitalistler oralarda da azami kâr hırslarını gerçekleştirmek için az vahşi sömürü yöntemleri uygulayacaklardır. Ve ayrıca Tuzla’dan da asla vazgeçmeyeceklerdir. Diğer açıklanan kararlar da esasta bu kararları destekleyen ve güçlendiren kararlardır. “Gemi inşa sanayinin kaydettiği ilerlemelerin kazaların yol açtığı olumsuz iklimde boğulmasına izin vermeyeceğiz” diyen Başbakan, işçilerle kapitalistler arasındaki sorunlarda her zaman kapitalistlerden yana olacaklarını da açıklamış oldu. Hazırladıkları “Acil Eylem Planı” ile de bu desteklerini pratiğe geçirdi.

Sorun, kan emici sistemdir

Tuzla tersanelerinde yaşananlar münferit, Tuzla’ya has olaylar değildir. Türkiye’deki her sektörde aynı sorunlar, aynı vahşi sömürü devam etmektedir. İş cinayetleri sonucu birçok işçi hayatını kaybetmekte, sakat kalmaktadır. Tek tek yaşanan olayların yanında Davutpaşa’daki patlamada olduğu gibi onlarca kişi iş cinayetlerine kurban gitmektedir. Çünkü sorun sistemin kendisinden kaynaklanmaktadır. Sistemi ne kadar “insancıl” yapmaya, göstermeye çalışsalar da insanın kanından, canından beslenen bu düzenin kam emici özelliği değişmeyecektir. O zaman çözüm bu sömürü düzeninin ortadan kaldırılmasından geçmektedir. Bu, bugünden yarına kolayca gerçekleşecek bir süreç olmayacaktır. Uzun erimli, zorlu ve çatışmalı bir süreç olacaktır. Bu yüzden en başta bu vb. sorunların kaynağının bu sistem olduğunu, sorunun çözümünün hep birlikte mücadele etmekten geçtiğini görmeliyiz. Kanımızı emen bu vampirleri ortadan kaldırmanın yolun elimizdeki sivri kazıkları kapılarına çalmaktan geçtiğini bir an olsun unutmamalıyız.

- 1- Kapital Cilt 3, Sayfa 223
- 2- 23 Haziran Birgün Gazetesinde Yayınlanan Bir Röportajdan
- 3- AGE
- 4- Kapital Cilt 1, Sayfa 259
- 5- Kapital Cilt 3, Sayfa 85
- 6- 23 Haziran Birgün Gazetesinde Yayınlanan Röportajdan

leştğinde, bu iki etmen, salonun organlarındaki hastalıklarda ve dolayısıyla ölüm oranlarında büyük artışa yol açar. (5) Kaynakçı ve taşçının çalıştığı yerlerde normalde toz ve dumandan 1,5 metre ötedeki işçinin yüzü görünmez çünkü ne havalandırma vardır ne de fan. Ama müfettişlerin “denetime” geleceği önceden haber alındığı için bu gibi yerlerde iş, müfettişler gelmeden 2–3 saat önce durdurulur. Amaç dumanın çıkması, tozun çökmesidir. İşte çokça bahsedilen denetimlerin nasıl yapıldığına bir örnek. Tersanede çalışan birçok işçi soluduğu hava yüzünden geleceğin kanser hastaları. Bu durum onlar da farkındalar. “Burada 30–40 bin insan çalışıyor ve 10 yıl içerisinde de bu çoğalacak. Emekli olan olacak, gidenler olacak ve onların yerine yeniler gelecek. Ne olacak o zaman, burada çalışmış insan sayısı 200 bine çıkacak, bunlardan 40 bini belki kanser ya da başka bir hastalığa yakalanacak, bu bir işçi soykırımıdır” diyerek yaşananları tüm çıplaklığı ile ifade ediyorlar.

Tüm bunlara kayıt dışı çalıştırma, sigorta primlerinin tam ödenmemesi gibi uygulamaları da eklediğimizde vahşet ve sömürünün katlanarak arttığını görürüz. Tüm bu zor çalışma koşulları yanında işçilerin çoğunun yaşadığı, kaldığı yerler de perişan durumdadır. En son TBMM Tuzla Araştırma Komisyonu’na bilgi veren Tuzla Kaymakamı Fuat Keser “40 metre-karelik alanda 20 kişi yatıyor. Mekân eski bir depo veya af edersiniz ahır. Tuvalet ya-

hızı ne kadar büyük olursa, işçi nüfusunun barındıkları yerler de o kadar sefil ve perişandır. (8)

İşte bu, Tuzla gerçeğidir!

İşte çokça övülen ve her geçen gün büyüdüğü anlatılan, milyar doların kazanıldığı Tuzla gerçeği bu vahşet ve sömürü düzeni üzerinde yükseliyor. İşçilerin yaşam ve sağlığının sistematik ve kasıtlı olarak kapitalizmin aşırı kâr hırsına kurban edilmesine “kaza” deniliyor. Ama tüm bu yaşanan gerçekler bunların kaza değil bilinçli bir cinayet olduğunu gösteriyor. Tersane sahipleri ne kadar kâr elde ediyor ve sermayelerini artırıyorsa “iş kazaları” ve iş cinayetleri de o kadar çok artıyor. Çünkü kapitalist için işçi sağlığının

Finansal Tsunami, öncü sarsıntıdan büyük çöküşe mi? Kapitalizmin krizi ve işçi sınıfı*

Volkan Yaraşır (Tez Koop İş Sendikası Genel Eğitim Danışmanı)

ABD'de Mortgage kredilerinin ödenmemesiyle başlayan kriz, hızla mali sektöre yayıldı. Ardından etkisini gerçek bir küresel kriz olarak bütün dünyada göstermeye başladı.

2007 yılında geçici ekonomik türbülans, kısa süreli çalkantı gibi tanımlamalarla açıklanmaya çalışılan krizin, finansal bir tsunami olduğu ortaya çıktı. Finansal kriz, 1980'lerin ortalarından itibaren küreselleşme diye tanımlanan bu süreçte yaşanan Meksika, Rusya, Doğu Asya gibi bir dizi krizden farklı olarak, etkisini ve sarsıntısını global boyutta hissettiriyor. Çünkü iflas eden ve çöken tek tek yatırım bankaları ya da Mortgage sistemi değil -hatta bunlar krizin sonucu-, kapitalizmin sinir sistemini oluşturan finansal sistem çöküyor. Uluslararası finans sisteminin simgesi Wall Street batıyor.

Kapitalist kriz sadece sektörden sektöre yayılmıyor, ülkeden ülkeye yayılma özelliği gösteriyor. 2007 yılında % 3.8 olarak gerçekleşen küresel ekonomik büyümenin, 2008 yılında % 1.8'e gerilemesi bekleniyor. Bu açıklamalar bile krizin derinliğini ortaya koyuyor.

1970'lerin başında kapitalizmin içine girdiği kriz yeni bir sermaye birikim rejiminin önünü açmıştı. Aslında bu süreç 1950-1974 arasında izlenen ekonomik politikaların reddiyesi ve reaksiyonuydu. Ve yeni bir konjonktürü ifade ediyordu.

Kapitalist sistem 1950-1974 arasında hem sosyalizm tehdidinden korunmak, hem de 1929 krizini aşmak için bir yeniden yapılanma sürecine girmişti. Sermaye birikimi sorunu, kitlesel üretim ve kitlesel tüketimi esas alan üretim tekniğine geçilmesi ve devletin ekonomik ve sosyal yaşamda aktif rol oynamasıyla aşılmaya çalışıldı. Devlet ekonomik bir aktör olarak sanayi ve ticarete önemli işlevler gördü. Emekle sermaye arasındaki çelişki refah toplumu uygulamalarıyla azaltılmaya ve nötrleştirilmeye çalışıldı. Sermayenin sınırsız egemenliği "toplumsal barış" ifadeleriyle süslendi. ABD kapitalist dünyanın efendisi olduğunu gösteren adımlar attı. Bretton Woods sistemine bağlı olarak doların küresel pazarda kullanılması ve parasal sistemin dolar üzerinden biçimleniş. II. Dünya Savaşı sonrası yeni dünya düzeninin temel özelliği idi. Bu bir yanıyla da ABD'nin efendiliğini ve hegemonik bir devlet olma özelliğini simgeliyor-

du. Ayrıca kültürel, ideolojik, askeri hegemonyasını da taçlandırıyor. Kapitalist sistem bu dönemde muazzam bir büyüme trendi yakaladı. 1929 krizinin sarsıcı etkilerini aştı. Sosyalizmi bloke edici tedbirler aldı ve bu yönde etkili sonuçlar elde etti. Kapitalizm altın çağını yaşadı. 1960'ların ortalarından itibaren bu durum değişmeye başladı. Üretimin kitleselleşip, sermaye birikimi merkezileştikçe kar oranlarında kaçınılmaz düşüşler ortaya çıktı. Bir anlamda kapitalizmin değişmez yasaları işliyordu ve kapitalizmin anarşik yapısı devredeydi. Sistem bir uzun dalga krizi içine girdi. Kısaca kapitalist üretim tarzı önündeki engel yine sermaye oluyordu. Sistemin kriz üreten işleyişi kendini dışa vurmaya başladı. Sermayenin yüksek karlılık ihtiyacı krizi tetikliyordu.

Sermayenin karlılığını hızla artıracak düzenlemeler gündeme sokuldu. Sanayi sektöründe yaşanan kar oranlarındaki gerileme, finansal aktiviteler ve spekülasyonla kazançlarla giderilmeye çalışıldı.

1950-1974 arasında sosyalizm tehdidi karşı ve sermaye birikim ihtiyacına uygun devletin ekonomik ve sosyal yaşamdaki rolü terk edildi. Başta sağlık, eğitim, sosyal sigorta sistemi, ulaşım metalaştırıldı ve hızla sermayenin hizmetine sunuldu. Yaşamın her alanı sermayenin hizmetine açıldı.

Piyasa anarşisinin doğrudan sonucu olan aşırı üretim, eksik tüketim kaynaklı problemler kredi araçları devreye sokularak engellenmeye çalışıldı. Ayrıca sermaye üretici olmayan sektörler doğru kaydı. Son 25 yılda üretici ve üretici olmayan sektörler arasındaki denge hızla bozuldu. Üretici olmayan sektörler muazzam oranda gelişti. Üretici olan sektörler ise maliyetlerin yüksekliğinden dolayı ağırlıklı Uzak Asya'ya doğru kaydı. Hatta Uzak Asya merkez ülkelerin tedarikçisi konumuna geldi. Sermayenin üretici sektörler yatırımına, dünya ekonomisinde muazzam bir mali bir şişkinliğe yol açtı. Türev piyasalarda yaşanan bu süreç dünya ekonomisini sanallaştırırken, krizin mayalanmasına neden oldu. Bunun yanında üretici sektörlerdeki kar oranlarının düşme eğiliminin devam etmesi, krizi tetikleyen faktör oldu. Bu süreçte enerji ve mal fiyatlarında büyük artışlar görüldü ve gıda krizleri yaşandı. Sistem iç kasılmalarını yaşıyordu.

Bugün finansal krizin kaynağını oluşturan ABD'de 1960'ların ortalarından sonra üretici sektörlerde kar oranları düşmeye başladı. Önlem olarak sermaye hızla finansal yatırımlara yöneldi. Bu gelişmeye bağlı olarak 1980'lerin ortalarında üretici sektörlerde kar oranlarının yükseldiği görüldü. Bunun temel nedeni sektörlerin bir rantiyeye gibi davranması, karlarının büyük bir kısmını finansal spekülasyonlarla elde etmesiydi. Finansal spekülasyon ve rantlar, sanayi karlarındaki gerilemeyi telafi ediyordu. Kapitalizmin mabedi ABD'deki bu olgu aslında bir anlamda dönemin genel eğilimini simgeledi. Bugün finansal spekülasyonun boyutu inanılmaz bir noktaya ulaştı. Bazı yorumlara göre dünya yıllık üretimi 60 trilyon doları buluyor, bu rakamın on katı, yani 610 trilyon dolar dünya finans piyasalarında dolaşılıyor. Kısaca finansal şişkinlik ya da köpük dünya ekonomisini giderek sanallaştırıyor.

Bugün kapitalizmin merkez ülkelerinde sermayenin kar oranlarını sürdürülebilmesi için finansal spekülasyonlara ihtiyacı var ya da finansal spekülasyona bağımlı durumda (bu durum kapitalizmle belirli bir entegrasyon düzeyi olan çevre ülkeler için de geçerlidir. Türkiye dahil, bu ülkelerde sermaye sanayi sektöründeki gerileyen karlarını faaliyet dışı finansal spekülasyonların getirdiği karlarla besleyerek ayakta kaldı). Kısaca yaşananlar küreselleşme diye tanımlanan dünya ekonomisinin doğrudan ürünüdür. Dünya ekonomisi depresyon karakteri taşıyan bir krize doğru sürüklenmektedir. Ve kriz konjonktürel değil, kapitalizmin ontolojisinin dışavurumudur. Bu ontoloji anarşi ve kaos sistemidir.

Denetimli kapitalizm

Neo-liberalizm, devletin ekonomik aktörlüğünü devre dışı bırakıp, işlevini minimal düzeyde tutan adımlarla kendini inşa etti.

Devletin ekonomik aktörlüğü (geçmişteki kapitalist sermaye birikiminin bir göstergesi olsa da) sosyalizmle, komünizmle ve arkaiklikle eş tutuldu. Piyasanın kuralları her şeyi düzenleyecek ve piyasa özgürlüğü, adaleti ve ekonomik zenginliği yaratacaktı. Ekonomik politikalar 0 devlet prensibine göre devreye sokuldu.

Çeyrek asır bu yönde derin, yoğun bir propaganda yapıldı.

Fakat ABD'deki krizde sadece tek tek bankaların ve finans kuruluşlarının çökmediği, asıl olarak finans sisteminin çöktüğünün anlaşılmasıyla devlet var oluşuna uygun biçimde harekete geçti. Ve dün liberalizmin şatafatlı sözlerinin arkasına saklanan sermaye kesimi devleti göreve çağırdı. Zaten devlet kendi ontolojisine uygun, sermayenin konsantre gücü olarak devreye girdi. İflas eden bankalar devletleştirildi. Benzer gelişmeler İngiltere'de yaşandı. Kıta Avrupası'nda AB'ye üye birçok ülke iflasların önüne geçmek için mevduat sahiplerini teskin edecek ve borsalardaki büyük alt-üst oluşu engelleyecek önlemler aldı. Çeyrek asırdan beri ekonomik alanın dışına çıkarılan devlet, bir "efsane" gibi geri dönerek, ekonomik alanın temel ve en güvenilir aktörü olarak devreye girdi.

Bu süreç aslında bize belki bu zamana kadar yakalayamadığımız düzeyde devletin niteliğini ve özünü kitlelere anlatma fırsatı vermektedir. Devletin parazit bir aparat olduğu kadar, sermayenin tahakkümünü kuran, onun güvenliğini sağlayan ve ona özgürlük alanları açan bir baskı aygıtı olduğu, bugün kitlelere çok rahatlıkla anlatılabilir. Devletle sermaye arasındaki çıplak ilişki bütün dolaylılığıyla ortaya konulabilir. Her dönem sermayenin beççiliğini yaptığı gösterilebilir.

Küresel finans krizi sonrasındaki gelişmeler, kapitalist sistemin ancak devlet güvencesiyle korunduğu ve bu sistemin devletsiz işleyemeyeceğini ortaya koyuyor. Devletin sermaye birikiminin en önemli unsuru olduğu bir kez daha anlaşılıyor. Bütün devletsizlik vurgularına rağmen gerçek anlamda kapitalist piyasanın kurumsallaşmasını sağlayan, aynı zamanda bu işleyişin meşruluğunu oluşturanın devlet olduğu ortaya çıkıyor. Yani "görünmez el" hiçbir şeyi dengelemiyor ve düzeltmiyor. Kapitalist iktisatçıların göklere çıkardığı "her arz kendi talebini yaratır" paradigması çöküyor. Sistem kendi anarşisini ve kaosunu örüyor. Kapitalist sistem bütün çürümüşlüğüyle ortada duruyor.

1980'lerde neo-liberal politikaların en atak olduğu dönemde, "devlet karşıtlığı" gündemdedi. Sermayenin sınırsız kar tutkusu devletin sosyal ve ekonomik aktörlüğünün içini hızla boşalttı. 1990'ların ortalarında özellikle Doğu Asya kriziyle birlikte devletin tümünden devre dışı bırakılması anlayışı terk edildi. Devletin piyasanın işleyişinde zorunlu olduğu ifade edilmeye başlandı. Hatta dünya bankası, raporlarında devletin rolü üzerine vurgular yaptı. Bir anlamda piyasa riskleri ve piyasanın meşruiyeti için devlet yeniden göreve çağırıldı. Bugün yaşanan finansal kriz devletin etkin müdahalesinin önemini ortaya koydu. Bush yönetimi krize açıkça devlet eliyle müdahale etti. Devletin piyasanın güvenliğini, selametini ve meşruluğunu sağlayan vazgeçilmez araç olduğu gösterildi. Aynı zamanda kapitalist devletin en büyük piyasa oyuncusu olduğu da ortaya çıktı. Çünkü devlet yalnızca bir "zor aracı" değil ya da yalnızca bir "gece bekçisi" değil, sermayenin ekonomik hegemonyasını kuran bir araçtır. Sermayenin bütün hareketlerinde ve konsantrasyonunda kapitalist devlet dün olduğu gibi bugün de aktif rol oynamaktadır. Kapitalist işleyişin başından itibaren devlet etkin ve belirleyici bir role sahiptir. Sistemi ayakta tutan çelik bir iskelettir. Kriz süreci devletin bu çok yönlü içeriğini bütünüyle açığa çıkaracaktır. Kapitalist devlet sermayenin riskini toplumsallaştırıyor ve halka yüklüyor. Karın özelleştirilmesini sağlarken, zararı kamulaştırıyor.

Krizin Türkiye'ye etkileri ve olası gelişmeler

Finansal krizin bir dalga gibi yayıldığı koşullarda AKP hükümeti Türkiye'nin krizden etkilenmeyeceğini ileri sürdü. Hatta krizin yeni imkanlar doğurabileceği iddia etti. Bu söylem kısa süre sonra terk edildi.

Finans kapitalin temel kuruluşu TÜSİAD hükümeti uyardı ve dikkatli olmasını istedi. Bankaların ve şirketlerin dış borcunun 140 milyar dolar olduğunu açıkladı ve AKP'nin acilen IMF'yle Stand-by anlaşması yapması gerektiğini vurguladı. TÜSİAD da aynen merkez ülkelerinde olduğu gibi riski ve borcu devletin üstlenmesini talep ediyor.

Türkiye kapitalizminin entegrasyon düzeyi yüksektir. AB ve ABD'yle son derece gelişkin ve kompleks bir ilişki düzeyi vardır. Merkez ülkeleri sarsan krizin Türkiye'yi etkilememesi mümkün değildir. Merkez ülkelerde ciddi sarsıntılar yaratan krizin, Türkiye'de deprem etkisi yaratması büyük bir olasılıktır. Türkiye'nin olağanüstü cari açığı ve ekonomisinin 65 milyar dolar gibi sıcak parayla dönmesi, şirket ve bankaların yüksek dış borcu, üretim kapasitesinin zayıflığı bunun zeminlerini yaratmaktadır. Bugün yüksek faizle duran sıcak para, yarın daha güvenli alanlara kaçabilir. Bu türlü bir operasyon bile bir günde Türkiye ekonomisini felç edici içeriktedir. Türkiye ekonomisinin yaşayacağı senkronize bir kriz dalgası, ekonominin ana kolonlarını

yıkabilecek sonuçlar doğurabilir. Bu anlamda TÜSİAD'ın şirket ve bankaların 140 milyar dolarlık dış borcunun altını çizmesi boşuna değildir. Türkiye ekonomisi hassas dengeleri üzerinde durmaktadır. Önce finansal kriz dalgasının yansımaları, bunun özellikle üretici sektörlerde etkisini göstermesiyle ekonomide yıkıcı sonuçlar ortaya çıkabilir. Çünkü üretici sektörlerde krizin yansımaları senkronizasyon etkisi doğuracaktır. Bu da dalgalı iflaslar demektir.

Küreselleşmenin ara kasılmalarından biri olan 2001 krizi önemli bir örnek oluşturmaktadır. Bu kriz sonucu binlerce küçük ve orta ölçekli işletme kapandı ve iflas etti. 250 bin işçi işten çıkarıldı. Toplu tensikatlar yaygınlaştırıldı. Temel hak gaspları gündeme geldi. Depresyon niteliğindeki krizin şiddetinin yıkıcılığı ise ortadadır. Finans kapital devleti göreve çağırılmaktadır. Sermayenin beklentisini yapmasını istemektedir. Bunun yanında finans kapital krizi bir fırsata çevirmeye çalışacaktır, çünkü sermayenin üç halini tanımlayabileceğimiz birikme, yoğunlaşma, merkezileşme ya da tekelleşme kriz dönemlerindeki ekonomik operasyonların adıdır. Kriz bir yönüyle de tekelleşme sürecinin dışı vurumu olacaktır. Bu süreçten devlet güvencesi ve hamlesiyle en karlı çıkacak finans kapitaldir.

Kriz bir yanı sıra da sistemin en güvenli ve sistemden beslenen kesimi olan orta sınıfın çöküşünü beraberinde getirecektir. Bu kesimler mülksüzleşmenin şokuyla sarsılmaları ve özellikle milliyetçi hezeyanlara girmesi olasıdır. Ayrıca küçük ve orta ölçekli işletmelerin iflası gündemdedir ve bu bir mülksüzleşme sürecidir. Aynı zamanda sermayenin merkezileşmesinin ifadesidir.

Bugün Orta Doğu'nun Balkanlaşma sürecinde kendini gösteren etnik, dini, milli polarizasyonun Türkiye'ye krizle yansıması olasıdır. Türkiye'nin etnik, dini, mezhebi polarizasyonları içinde taşıdığı aşıkardır. Son Altınova'daki gelişmeler bu anlamda büyük tehlikeleri işaret etmektedir. Çünkü her kriz dönemi kitlelerin giderek umutsuzluğa, açlığa, geleceksizliğe mahkum olduğu dönemlerdir. Bu dönemlerde kitleler alt kimlikleri (etnik, dini, milli, mezhebi, siyasi kimlikleri) üzerinden kolayca manipüle ve mobilize edilebilir. Krizin tahribatı toplumun bir kesimini kolayca ötekileştirebilir. Kitleler birbirinin celladı haline dönüşebilir. Aynen Irak'ta, Filistin'de, Lübnan'da olduğu gibi... Her kriz anı alternatif bir toplumsal proje ve gücün olmaması, özellikle sınıfın örgütsüzlüğüne paralel olarak faşizmin kitle ruhunun yayıldığı, insanların William Reich'in "Küçük İnsan" diye tanımladığı faşist kimliğe büründüğü anlardır. Faşizmin sıradanlaştığı anlardır.

Teknik düzeyde yüksek faiz ve bazı özel leştirilmelerle sıcak parayı tutabilen Türkiye, ayrıca jeo-politiğinin avantajlarını kullanıyor. Bir düzeyde krizin etkisi sürece yayılıyor. Ama bu durumun sürekli kalması olanaklı değildir. Özellikle merkez ülkelerdeki finan-

sal çöküşün domino taşı etkisiyle yayılması, Türkiye'de büyük patlamalara yol açabilir. Bu da yukarıda saydığımız gelişmeleri tetikleyebilir. Çünkü unutulmasın rejimler stabilize ortamlarla krizlerini aşabilir.

Krizin sınıfa etkisi

Kapitalizmin her devrevi krizi, devrimin imkanın doğduğu anlar olduğu kadar, karşı devrimin mayalanacağı anlar ya da dönemlerdir. Yaşanan kriz salt finansal değil, sistemsel özellikler taşımaktadır. Uluslararası sınıf hareketi bu krizi örgütlü bir duruşla karşılayabilseydi kapitalizmin yıkımına yol açan sonuçlar yaratılabilirdi. Ne yazık ki sınıf hareketinin örgütsüzlüğünden dolayı kriz, bütün sarsıntısına rağmen kapitalizmin çöküşünü beraberinde getirmeyecek. Çünkü kapitalizmi yıkacak tek güç işçi sınıfı ve onun siyasal öncüsüdür.

Genel olarak uluslararası işçi hareketi ve Türkiye işçi sınıfı dağınık ve örgütsüz bir durumdadır. Kapitalizmin çürümüşlüğü bütünüyle ortaya çıktığı halde sınıf hareketinin zayıf ve şekilsiz olması en büyük problem olarak önümüzde duruyor. Kriz bu anlamıyla bütün yıkıcı sarsıntısına rağmen, kapitalizmin rektifikasyonuna dönüşebilir.

Sermaye yaşanan koşullarda krizin bütün yükünü işçi sınıfı ve emekçiler üzerinden çıkarmaya çalışacak. İlk olarak 100 binlerce işçinin işten atılması büyük bir olasılıktır. Toplu tensikatlar yaygınlaştırılacaktır. Daha şimdiden metal sözleşmelerinin devam ettiği koşullarda, otomotiv sektörü işverenlerinin "krizdeyiz" açıklamalarını yapmaları dikkat çekmektedir. Ayrıca ücretlerin baskılanması, çalışma koşullarının ağırlaştırılması, fazla çalışmanın yaygınlaştırılması, en temel hakların gaspı gündeme gelebilir. Özellikle sendikali işyerlerinde baskıların artması, sistemli sendikasılaştırma operasyonlarının yaşanması olasıdır. Toplusözleşmelerde kriz bahanesiyle 0 sözleşmeler dayatılabilir.

İşsizlik, umutsuzluk, geleceksizlik yaygınlaşacaktır. Bu koşullarda en başta işçi sınıfı bulunduğu mevzileri korumalı, özellikle sendikalar kendilerine dayatılan sınıf uzlaşmacı ve işçileri boyunduruk altına alan toplu sözleşmeleri reddetmelidir. Bu anlamda kapsamı, niteliği ve muhtevasıyla metal işkolundaki sözleşme bir eşik olacaktır. Metal sözleşmelerinin olumlu geçmesi sınıfın moral motivasyonunu etkileyecektir. Hatta bugün lokal düzeyde devam eden E-Kart, Unilever, Desa, Uno, Yörsan gibi direnişlerin bir ateş topuna dönüşme olanağını yaratacaktır. 2007'deki sınıf hareketine Telekom grevinin etkisi neyse, metal sözleşmeleri de o oranda 2009'daki sınıf hareketini etkileyecektir. Bugün metal sözleşmesinin olumlu geçmesinin önünde riskler bulunuyor. Özellikle sendika bürokrasisi daha şimdiden esnek üretime ve bir dizi hak kaybına onay vermiş durumda. Ama unutulmasın her kriz anı sınıflar mücadelesinin muazzam derecede keskinleştiği ve büyük potansiyellerin açığa çıktığı anlardır.

Bugün bozkırda küçük küçük yanan alevler olan yani lokal direnişlerin yaygınlaştırılması, sınıfın direncinin, moral gücünün, kararlılığının da ifadesi olacaktır.

İşçi sınıfı krize karşı şimdiden örgütlenmeli, programlarını ve projelerini ortaya koymalıdır. Gelecek saldırının ve olacağı boyutları ortadadır. Belki başta yürütülecek hakları koruma anlamındaki mevzi savaşı bir birikimin ifadesi olacaktır. Bu birikimler katastrof anlarında patlamalara dönüşecektir.

TÜSİAD'ın açıkça ilan ettiği gibi şirket ve bankaların 140 milyar dolarlık dış borcu bizim değildir. Yaşanan krizden emekçilerin hiçbir sorumluluğu yoktur. Bütün sorumluluk sermayeye aittir. İşçi sınıfı "krizin bedelini krizi yaratanlar ödemelidir" şiarıyla hareket etmelidir. Bu aynı zamanda çürümüş ve konuşmuş kapitalizmin teşhirinin ilk adımınıdır.

İşçi sınıfı "hiçbir şeyi üstlenmiyorum" diyerek kendine yüklenen her türlü uygulamaya karşı birlik ve dayanışmasını yaratmalıdır. Bugün işsizliğe, açlığa, geleceksizliğe karşı sınıfın birlik olma günüdür.

İşçi sınıfı elektrik, su, doğalgaz faturalarını ödememe, kamu taşıtlarına ücretsiz binme, fatura yakma, banka faaliyetlerini kilitleme, borsayı işlemez hale getirme ve bloke etme eylemlerine hazırlanmalıdır. Sivil itaatsizlik eylemleriyle krizin gerçek müsebbiplerini göstermelidir.

En ufak hak gaspı, işten atılmalar ve tensikatlarla karşı bir taban örgütlenmesi olan direniş komiteleri kurulmalıdır. Bu komiteler işyeri işyeri, fabrika fabrika, atölye atölye, sanayi bölgesi ve havza düzeyinde yaygınlaştırılmalıdır. Özellikle sendikali işçiler sermayenin her saldırısına karşı sektörel bazda yaygın eylemlerle cevap vermeli ve iç örgütlülük hızla sağlanmalıdır. Çünkü en ufak hak gaspı toplu işten atılmaların, tensikatların başlangıcı olduğu unutulmamalıdır. Çünkü bahane hazır, kriz var.

İşçi sınıfı "işsizliğe, geleceksizliğe, açlığa karşı işyeri komitelerinde birleş" şiarını öne çıkarmalıdır. İşyeri komiteleri kolektif irademizi yansıtan bir örgütlenme olduğu kadar, bir savaş, savunma ve direniş örgütlenmesidir. İşyeri komiteleri bizim tarihsel örgütlenmemiz olan taban örgütlenmemizin bir biçimidir. Kriz sermayenin azgın saldırganlığının başlayacağı bir dönem olacaktır. Bu saldırıların boşa çıkartılması ancak örgütlü bir duruşla mümkündür.

İşçi sınıfı "hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için" sloganını hayata geçirmelidir. Görev sınıfın bağımsız, birleşik gücünü açığa çıkarmaktır. Özellikle taban örgütlenmelerinin sendikali sendikası, güvenceli güvencesiz, marjinal sektörde çalışan bütün işçilerin hayata geçirmesi gereken silahımız olduğu unutulmamalıdır. İşsizliği, açlığı ve geleceksizliği ancak bu örgütlenmelerle aşabiliriz. Artık ağızlarda tek bir slogan olmalıdır: "Kahrolsun kapitalizm, yaşasın işçilerin birliği!"

* Volkan Yaraşır'ın yazısını, affına sığınarak kısaltarak yaymıyoruz.

Onurlu bir yaşam için mücadele ediyoruz!

Sistemin işçi ve emekçi kesimlere yönelik saldırıları olanca hızıyla devam ediyor. Emekçilerin kazanılmış hakları tek tek elinden alınıyor. Son olarak SS-GSS yasasıyla sağlığı piyasalaştırarak paralı hale getirildi. Parası olan sağlık hizmetlerinden faydalanacak parası olmayan hastane kapılarında sürünecek veya hastanelerde rehin kalacak. Ülkemizin yer altı ve yer üstü zenginlikleri emperyalistlere peşkeş çektiler. Kamuya bağlı kârlı işletmeler özelleştirilerek, işletmelerin içi boşaltılarak var olan örgütlü işçilerin büyük bir bölümü işten çıkarıldı. Bir kısım işçiyi de tepkileri yatıştırmak için devlet kurumlarında **"iş vereceğiz, işsiz kalmayacaksınız"** sözleriyle işçilerin birlikte davranmasını önlemiş oldular. Kamu'ya 4/C adı altında alınan sözleşmeli işçiler 10 ay asgari ücretle başka hiçbir sosyal hakkı olmayan 2 ay işsiz geçen ne işçi ne de memur herhangi bir statüsü olmayan açlığa mahkum edilen apayrı bir işçi kitlesi yaratıldı. Bu saldırılara maruz kalan sendikalar ise genel özelleştirme saldırılarına karşı ortak mücadele örnek yerine mevcut iktidarla iyi geçinmek, dünyada esen rüzgara karşı durma cesaretini gösteremeyerek, bireysel düşünerek kendi iş kolundaki iş yerlerinin özelleştirmelerini erteleme anlayışı içine girdiler. Kendi üyelerine "bak bizim iş kolumuz en sona ertelendi" denildi. Örneklersek Tek Gıda'ya bağlı Tekel Tez-İş'e bağlı enerji sektörü buna bağlı bir çok sendika sayabiliriz Turgut Özal'la başlayan özelleştirme saldırılarına karşı ilk etapta Sümerbank'a bağlı Beykoz, Kundura SEKA eylemlerini hatırlarsak Beykoz'da işyeri işgalleri halkın muazzam desteğiyle fabrika kapısına yapıştırılan mühürler mevcut iktidar kararından vazgeçmek zorunda kaldı. Mühürler sökülerek fabrikayı çalıştırmak zorunda kalındı. Yine SEKA'daki işyeri işgalleri mevcut sendikalar tarafından desteklenmiş olsaydı mücadele başarıya

ulaşmış olacaktı.

Özelleştirmelere karşı bir mücadele

yükselebiliirdi mücadeleyi örme ilerletme yerine mücadeleyi pasife etmeyi kendilerine görev bilen sendikalar bu eylemlerde niteliklerini çok net ortaya koydular. Bu eylemlerde emekçilerin haykırdığı "Susma sustukça sıra sana gelecek" sloganı güncelliğini hala koruyor. Özelleştirme saldırılarının yaşandığı dönemlerde sessiz kalanlar bugün sıra kendilerine geldiğini görünce feryat etmeye başladılar. Sendikalar her gün güç kaybediyor. Üç konfederasyona bağlı Türk-İş, DİSK ve Hak-İş'e bağlı toplam sendikali işçi sayısı **500 bini** geçmiyor. Bunun da büyük çoğunluğu kamuya bağlı iş yerlerinde ve bunların bir kısmı özelleştirme kapsamı içerisindedir. Demek ki bir süre sonra bu sayı daha da düşecek. Sermayenin istediği dikensiz bir gül bahçesi hayali gerçekleşmiş olacak. Bu gidişat yıllardır bizlere dayatılan emperyalizmin politikalarının iflasını göstermektedir. Dünyada ve ülkemizde koşullar işçi ve emekçilerin lehine dönmüştür. Bu anlamda sermaye saldırılarına karşı tüm ezilen halkın ortak örgütlenmesini yaratmaktan sağlam örgütlülükleri kurma görevini önümüze koymalıyız.

Özel sektörde çalışan işçilerin çalış-

Direnış ve eylemlerin bölgesellikten çıkarılarak merkezi eylemlere dönüştürülmesi, emekten olan kesimlerinde olayın ciddiyetini kavrayarak sahiplenmesi direnişleri ve mücadeleleri başarıya taşıyacaktır.

ma koşullarının iyileştirilmesi için şu anda Tek Gıda'ya bağlı YÖRSAN, Tüm- Tis'e bağlı NİLEVER, Bursa ve Gaziantep'teki belediyeye bağlı belediye otobüs şoförleri, Basın- İş'e bağlı E.KART işçileri Deri İş'e bağlı DESA işçileri Liman İş'e bağlı ARKAS işçileri, Belediye İş'e bağlı Çapa Temizlik İşçileri, doğal hakkı olan sendikalaşma haklarını kullandıkları için işten atıldılar. Uzun bir süreden beri iş yerleri önünde işlerine geri dönmeleri için direnişlerine devam etmektedirler. Bu süre zarfında yoğun saldırılara maruz kaldılar. Patronların yasayı ihlal etmesine rağmen, devletin yetkili birimleri anayasa ve yasaları ihlal edenleri koruma ve kayır-

gelişmelere karşı mevcut kalan kısıntı da olsa hakları korumak devam eden eylem ve direnişleri desteklemek örgütlemenin önündeki engellerin kaldırılması için yeni kampanyalar örgütlemek, sendika ağalarının 12 Eylül'le getirilen anti-demokratik yasaların arkasına sığınmaktalar.

Noter zorunluluğunun, yüzde on barajın, yüzde elli bir barajın kaldırılması, işletme yerine iş yeri toplu iş sözleşmesinin uygulanmasının getirilmesi ve daha kısacası 12 Eylül'le getirilen tüm kısıtlamaların kaldırılması için mücadeleyi yükseltmeli, ayağa kalkmalıyız. Çünkü bu anti demokratik yasaların arkasına saklanan çok sayıda sendika mevcuttur. Bu anlayışta olanlar sınıfın örgütlenmesinden yana olmayan sadece koltuklarını düşünen bir zihniyet hakimdir. Bu mevcut yasalarla örgütlemelerde başarılı olmak çok zordur.

Her geçen gün bu mevcut durumu koruyamaz yeni örgütlenen işyerlerinde kalıcı örgütlenmeyi sağlamak, her

geçen gün daha da zorlaşmaktadır. Çünkü mevcut durumdan rahatsız olan sendikalar ve çalışan emekçiler sermayenin ve sendika ağalarının pervasız saldırılarına. Direniş ve eylemlerin bölgesellikten çıkarılarak merkezi eylemlere dönüştürülmesi, emekten olan kesimlerinde olayın ciddiyetini kavrayarak sahiplenmesi direnişleri ve mücadeleleri başarıya taşıyacaktır.

maları, hakkını arayan işçiye baskı, dipçik ve gözaltı ile saldırılmaktadır. Yapılan baskılara karşı duruş sergileyen işçiler ve sendikalarına karşı yıldırma ve yalnızlaştırma etkisizleştirme saldırıları her geçen gün yoğunlaşmaktadır. Bu da yetmiyormuş gibi sermaye dünyadaki gelişmelerle birlikte saldırılarını hızlandırdı. Tüm bu

